

Tänane ilm
Läänemaal

Vahelduva pilvisusega ja sajuta ilm. Puhub loodetuul 3–8 m/s. Sooja on 16 kuni 18, rannikul kuni 13 kraadi.

Lääne Elu

TRADILO
Rollerid
ATV-d
Mootorrattad
Suur valik
NB! Järeldmaksu võimalus
tel 473 1383

Nr 54 (2654)

Laupäev, 10. mai 2008

Hind 8 kr

SISU

Haapsalu eelarve täitub plaani järgi

Haapsalu aselinnapea Martin Schwindt usub, et eelarve tuleb täis või isegi üle.

Loe lk 3

Õiguskantsler väisas lastekodu

Kolmapäeval külastas õiguskantsler Indrek Teder Haapsalu väikelastekodu, see oli ka tema esimene kontrollkäik Läänemaal.

Loe lk 4

Osmussaarlased korrastavad kabele

Aprilli lõpus sõitsid Rootsist Osmussaarele viis kunagiste saareelanike järeltulijat, et konserveerida saare kabelivaret.

Loe lk 9

„Laululind“ selgitas pääsu telesaatmesse

Kolmapäeva õhtupoolikul kogunes kultuurikeskuse rõdusaali arvukas publik, et osa saada „Laululinnu“ lõppvoorust.

Loe lk 5

OHHOO!

Haapsalu mudameeste kummalsed tehingud

Imeliselt odava lükkega Haapsalu mudaärimeeste firma osanikuks tõusnud Ain Hanschmidt tegi veel ühe üllatava liigutuse, kui võttis ühe krooni eest üle spaahotelli Piritall. Neljapäeval teatas Tallink börsile, et ostis ühe krooniga OÜ Delegatsiooni, kes peab Piritall TOPis samanimelist spaahotelli.

Toomas Vilosius, Eesti Panga president Andres Lipstok, endine Haapsalu linnapea Urmas Sukles ja Tallinki suuromanik Hanschmidt olid spaahotelli omanikud võrdsetes osades, Hanschmidt koos Tallinki juhi Enn Pandiga on seda nüüd edasi.

See pole esimene kord, mil Haapsalu mudameeste ja Hanschmidtiga seotud tehingud kummalisi radu pidi kulgevad, kirjutas Postimees.

etv24.ee

9 771406 1143004 ISSN 1406-1430

Rehabilitatsioonikeskuse mängupark sai esimese annetuse

Neljapäeval oli laste teatejooks, mille toetuseks laekunud järgmise annetuse saab haigla mõne kuu pärast

Enriika Liiv
enriika@le.ee

Kolmapäeval andis üle-eestilise laste teatejooksu toetaja DnB NORD Pank Haapsalu rehabilitatsioonikeskusele üle esimese 107 000 krooni suuruse annetuse.

„Jooksu idee, kus terved lapsed jooksevad nende heaks, kes on õnnetuses kaotanud liikumisvõime, väärrib meie arvates kõigi toetust,“ ütles DnB NORD Panga juhataja Hans Pajoma.

Raha läheb Haapsalu neuroloogilise rehabilitatsioonikeskuse (HNRK) kõrvale 4 miljonit krooni maksva ratastooli-mängupargi rajamiseks. Park on mõeldud kõigile liikumishäiretega lastele ja täiskasvanuile.

„Riigil pole loodud tingimusi ratastooli inimestele — tahame parki teha eri kattega kurvilised ja linnatingimustega sarnased teed, kus saaks ratastooli-inimesed kogemusi omandada,“ ütles HNRK juhataja Zemfira Tammik.

Parki on Tammiku sõnul plaanitud ka lasteatraktsioonid ja klaasist grillipaviljon, samuti valvesüsteemid, valgustus, drenaaž ning väike taimla.

Esimene annetuste teel saadud summa kulub Tammiku sõnul projekteerimisele. Projekteerimisele võib tema hinnangul kuluda umbes 200 000 krooni.

Lapsed jooksid laste heaks

Teatejooks kogub annetusi aasta ringi avatud Elioni heategevusnumbrile ja DnB NORD Pangas asuval heategevuskontole. Heategevusliku jooksu toimumist on toetanud ka mitmed firmad.

Kampaania tippüritus, heategevuslik laste teatejooks, oli neljapäeva keskpäeval 12 linnas. Haapsalus algas rongkäik

Jooksul osalevate laste paraadrongkäik algas spordihoone juurest, teatejooks peeti lossihoovis.

ARVO TARMULA

spordihoone juurest, kust liikus 315 last kuuest koolist lossihoovi. Seal peeti ka teatejooks. „Lapsed aitavad jooksule tähelepanu tõmmata, annetajad on ikkagi täiskasvanud,“ ütles pressiesindaja Maris Lindmäe.

Kampaania käib Lindmäe sõnul edasi, vahetult võttes tehakse juulis. Siis antakse üle aasta ringi avatud Elioni heategevusnumbrile laekunud summa. Lindmäe sõnul on

mängupark kallis ja selle rajamiseks kuluv raha võib koguneda alles mitme aasta pärast. „Täna nägime, kui palju on Eestis liikumishuvilisi põhikoolilapsi ja noori ning millise innuga nad on valmis andma oma panuse õnnetu juhtumitõttu liikumisvõime kaotanud eakaaslaste ravisse,“ rõõmustas jooksu eestvedaja Erik Pallase.

Üldse osales teatejooksul 5526 last ja noort 178 koolist.

Jooks toetab HNRK-d kolmandat aastat

Teatejooks peeti tänava kolmandat korda. Ka eelmistel aastatel on jooksuga toetatud Haapsalu rehabilitatsioonikeskust.

Esimest korda jooksid lapsed 2006, toona kogutud 55 000 krooni suuruse annetuse eest ostis HNRK seisulaua ja laste mängutoa sisustuse.

Mullu koguti 105 000 krooni, mille eest sai HNRK füsioteraapia seadmeid laste raviks.

Tänavu osalesid jooksul põhikoolinoored viies vanuserühmas.

Kaheksaliikmelistes võistkondades läbis iga laps 200 meetri distantsi.

Võitjaid ei selgitatud, võitsid kõik, kes jooksule tulles osalemisest rõõmu tundsid.

Veteranide Komitee tähistas võidupäeva vaikselt

Lehte Ilves
lehte@le.ee

Viimase suure sõja lõpu mälestuseks toodi eile Haapsalu kaubanduskeskuse mälestusmärgi juurde palju lilli, kuid inimesi oli vähem kui mullu.

Veteranide Komitee juht Viktor Grigorjev ütles kohaletulnuile, et sõnavõtte ei tohi olla, mälestusmärgi juurde võib viia vaid lilli. Tseremoonial osales ka Vene saatkonna esindaja, kes viibis mälestusmärgi juures lühikest aega ja

lahkus koos Grigorjeviga.

„Lilli on tänava rohkem, inimesi vähem,“ kommenteeris Haapsalu linnavolikogu liige Natalja Koropets, rinnas Georgi lint, nagu paljudel teistelgi. Ta ema oli Leningradi blokaadis meditsiiniõde.

Anna Tsirnask meenutas, et oli seitsmene, kui sõda algas. Sõda oli raske, kõik nägid nälga ja näguripäevi. Ta mäletab hirmuaastaid ja suurt õnnetunnet, et nüüd on võit ja elu läheb paremaks.

„Tänane päev puudutab iga

üht meist,“ ütles Tsirnask ja lisas, et lööb kaasa kõigis Böliina ettevõtmistes, ei taha kellegagi riisu olla ega kellelegi vastanduda. „Hea, et Haapsalus elatakse rahus.“

„Siia on tulnud rõõmsad inimesed, nad ei tee kellelegi halba,“ kinnitas Koropets.

Linnavalitsuse juriidilise osakonna juhataja Elfrida Kuldäär ütles, et Veteranide Komitee avalikuks ürituseks loa andmisel ei olnud mingeid kitsendusi ega ka keeldu, et miitingul ei võid sõna võtta.

Böliina üks tuntumaid esinejaid Sergei Blinkov tähistas eile koos kaaslastega mälestussamba juures võidupäeva.

ARVO TARMULA

JUHTKIRI

Oskame anda

Neljäpäeval jooksis Haapsalu neuroloogilise rehabilitatsioonikeskuse väikeste patsientide heaks terves Eestis 5500 last. Annetustest saadud raha eest kavatseb keskus rajada ratastooli–mängupargi, üht–teist on korda saanud ka hel varem al aastal annetatud jooksuraha eest.

Paistab, et heategevus kogub aasta–aastalt hoogu sellest olenemata, kui vaesed või rikkad me parasjagu oleme, kui palju tõusevad hinnad või kasvab laenuintress. Asi ehk polegi niivõrd mitte raha hulgas, kuivõrd mõtteviisis.

Me juba oskame anda ja mõista, et kellelgi on veel vähem. Et keegi vajab abi ja toetust. Et midagi tuleb korda teha enne, kui see päästmata ära laguneb, ja see on meie kõikide asi.

Kuidas siis muidu seletada, et kaks aastat tagasi 500 osalejaga alustanud heategevuslik teatejooks on kasvanud Eesti suurimaks heategevusürituseks. Kahe aasta kasv 500–lt 5500–le tundub uskumatu. Aga ei ole.

Läänemaal on annetusraha eest korda saanud ja saamas mitu teistki paika, alustades Haapsalu väikelastekodust ja lõpetades Osmussaare kabeliga. Neist kahest erinevalt aga oleme jooksuannetajad meie ise. Mitte keegi teine kusa–gilt rikkast Euroopast.

TEISED LEHED

Kuressaare 445

MEIE MAA. Kuressaare sünnipäeva üritusi jagub terveks eelolevaks nädalavahetuseks.

Linna sünnipäeva kõrval tähistatakse ka Euroopa päeva, mille deviis on „Oleme sina ja mina, mitte meie ja nmad”. See juhtmõte kõlab aktuaalselt ka Kuressaare kohta.

Mere– ja turismilinnana on ju Kuressaare omamoodi kultuuride risttee, kus ühelt poolt saavad kokku põhi, lõuna, ida ja lääs, teisalt kõnelevad omavahel minevik ja tänapäev. Avatus tähendab aga järjest tihedamat välissuhtlust ja laiemat kultuuridevahelist dialoogi, mis aitab ka linnaelu edendada. Euroopale lähemale.

Tähtis väljakutse

PÕHJARANNIK. Maakonnakeskus Jõhvi on mures elanike arvu vähenemise pärast ja hiljuti tellitud rahvastikuproгноos ei tööta selles kuigi helgeid arve ka tulevikuks. Sama probleemiga on silmitsi kõik teisedki sealsed omavalitsused.

Elanike arvu drastiline vähenemine — vähem kui paarikümne aastaga on Ida–Virumaa kaotanud ligemale 50 000 elanikku — kõneleb selget keelt, et sealne elukeskkond on olnud nigel.

Sealt, kus on head töökohad, kaunis ja puhas loodus, turvalised tänavad, normaalsed naabrid, hästiarenenud infrastruktuur ja suur valik vaba aja veetmise võimalusi, inimesed ju ära ei läheks. Küsimus, kuidas hoida ära Ida–Virumaa inimestest tühjaks jooksmine, peaks tõusma kohalike võimulolijate peateemaks.

Kaht moodi 9. mai

PÄRNU POSTIMEES. 9. mai on aastas üks neid päevi, mis seob aastakümnetepikkust elu Nõukogude okupatsiooni all ning nüüdisaega Euroopa ühiskodus.

9. mai on suuremale osale eesti inimestest mällu talletunud nõukogudeaegse võidupühana, Euroopa päevana pole see kuupäev aga veel kinnistunud. Võib oletada, et 9. mai valiti 1985. aastal Milanos Euroopa päevaks, Euroopa Liidu sünnipäevaks osalt sellelgi kaalutlusel, et asendada üks kunagi väga oluline tähtpäev uuega.

Kuigi välisminister Urmas Paet nimetab Eesti kuulumist Euroopa Liitu sedavõrd igapäeva osaks, et seda eriliselt rõhutada pole põhjust, on ikkagi tore, kui kord aastas liidule ja selle sisule enam tähelepanu pööratakse.

Koostanud Urmas Lauri

LAUSELAEN

„Ridala vallas on tammi–kuid, nii et tapab.”

Caspar Vikkisk, Ridala valla ehitusnõunik (Lääne Elu, 8. mai)

ARVAMUS

Ingrid Danilov

Haapsalu linnapea

Selle asemel et nautida haapsalaste tänu korralikult välja arendatud sadama eest, on Viktor Siilats omaenda tegevuse kaudu muutunud „kuulsaks” isikuks Eesti meresõitu reguleerivais ja korraldavais ametkondades.

kas ning annab tunnistust osapoolte eri väärtushinnanguist ja eesmärkidest.

Viktor Siilats võiks korraks maha istuda ja sügavalt järele mõelda, kes oli kogu selle tüli alustaja ja miks on asjad praegu just nii, nagu nad on.

Mõelda tuleks eelkõige sellele, kas oli ikka tark tegu naabersadamasse viiv sissepääsukanal eelmisel suvel ujuvkaiga blokeerida, minna konflik-

ti kohaliku kogukonnaga ja nõuda endale erikohtlemist ja ainuõigust Haapsalus sadamat arendada. Ja kas sadamaarenduse strateegia, mille Siilats valis ja millest ta on suurustavalt kirjutanud oma ajakirjas Navigaator, oli ikka seda kõike väärt?

Haapsalu sadamad ei ole üksnes Siilatsi monopol, säärane tegevus ei ole aktsepteeritav ja arvestada tuleb võimalust, et sel viisil käitudes, „oma seadusi” luues ning naabritele „šahhmatt” tehes võib konkurentide ees saavutatud edumaa kaduda kiiremini kui kevadine lumi.

Juba ajalooliselt on Haapsalu olnud sadamalinn, kus on tegutsevaid sadamaid olnud lausa kümme-kond. Linna praegune eesmärk ei ole aga mitte sadamate paljusus, vaid linna arengu realiseerumine kehtestatud üldplaneeringu kaudu, mis on ju linnavõimu ja linlaste vaheline kokkulepe.

Senised sadamad ja võimalikud uued sadamate asukohad holmidel on üldplaneeringuga määratud, seega on linnal õigus ja isegi kohustus kaasa rääkida. Kui nüüd on tekkinud ja tekib veelgi uusi sadamaarendajaid, on neilgi õigus oma ettevõtluseks.

Mereturism ja mereturistid on Haapsalus alati oodatud ning purjetamine on üks vanemaid spordialasid üldse, mida on siin viljeldud.

Linnavalitsuse tegevuses on kindlal kohal ka sadamateema ja tingimuste loomine sadamate arenguks Haapsalus. Suur–Holmi sadam on peaaegu valmis, kuid see ei ole ainus ega jää ainukeseks. Ka teised peavad saama ruumi areneda, seega peab olema tagatud sissepääs kõigisse arendatavasse sadamaisse.

Teistele ärategemine ja iga hinna eest oma äri ajamine lihtsalt ei sobi Haapsallu ja annab muuhulgas tunnistust ka sellest, et ei austata ega arvestata seda kogukonda, kus oma ettevõtlusis arendatakse.

Selle asemel et nautida haapsallaste tänu korralikult välja arendatud sa-

dama eest, on Viktor Siilats omaenda tegevuse kaudu muutunud „kuulsaks” isikuks mitte üksnes Haapsalus, vaid Eesti meresõitu reguleerivais ja korraldavais ametkondades üldse.

Sellest on siiralt kahju, sest tõele au andes oleks meil põhjust Viktor Siilatsi algatust Haapsalusse üks korralik sadam rajada ju igati tunnustada ja selle üle rõõmu tunda.

Paraku hakkasid asjalood eelmisel suvel kiiva kiskuma ja haapsallaste rõõmust sai hämming ja pahameel.

Asjal on aga lahendus ja see oleneb eelkõige Viktor Siilatsist endast.

Kui Viktor Siilats võtaks vabatahtlikult välja eelmise aasta lõpus vette paigaldatud suured betoonist ujukaiaid ja näitaks sellega oma head tahet naabritega edasiseks kooseksistee-rimiseks rahumeelselt läbi rääkida, on suure tõenäosusega võimalik jõuda kokkuleppele kõigi asjaosalistega — ettevõtjate, linnavalitsuse, majandus- ja kommunikatsiooniministee-riumi ning veeteede ametiga.

Kokkuleppele, mis arvestaks nii Suur–Holmi sadama kui ka naabersadamate omanike majanduslikke huve, viiks Haapsalu kui merelinna uuele kvaliteeditasemele ning muudaks tasuvaks ka Viktor Siilatsi enda tehtud investeeringud Suur–Holmi sadamasse.

Linnavalitsus oleks valmis appi tulema Haapsalu sadamaisse uue sissepääsukanali süvendamisel, sest sadamad ei arene, kui puudub võimalus ohutult sadamasse üldse jõuda. Samuti on linnal ettevõtjaist enam võimalusi Haapsalut kui sadamalinna laialt reklaamida ja sel viisil mereturiste kohapeale kutsuda. Meie oleme selleks valmis.

Tasub mõelda, kas oma „õiguse” tagaajamine ja kohtuskäimine ning kõigi ülejäänud asjaosaliste süüdistamine on see, mis ühe ettevõtja rikkamaks teeb, või on selleks siiski valmidus arvestada teistega, arvestada kogukonnaga ja teenida ära ka selle kogukonna lugupidamine.

Endel Susi

Kes sulges Haapsalus Suur–Holmi sadama?

KIRJAD

Programmist „Hooliv Eesti” ehk elu edendamise-st Eestis

Sotsiaalteadlased, eesotsas Tallinna ülikooli endine rektor Mati Heidmets, tuleviku–uuringute instituudi direktor Erik Terk ja paljud teised, sh president Toomas Hendrik Ilves on arvanud, et Eestil läheb tulevikus hästi, kui suudetakse vähemalt 10 aastat ette näha.

Eestimaa Rahvaliid on läinud veelgi kaugemale, vaadatakse

juba aastasse 2030. Meedias pole seda märgatud, sest see ei müübi, müübivad hoopis luukered kapis. Mõned luukered ehk õnnestuski leida, mõned on siiski kahtlase väärtusega. Kas see on luukere, kui Tammsaar annab 600 000 krooni „Eesti eine” käivitamiseks või riigikogu kantselei leiab majutuse Ester Tuiksoole?

Rahvaliidu juhtkonnas on suuri muudatusi. On loogiline, et 10 000 liikme hulgast leitakse tegusaid inimesi, neid kõiki lavalt

ära pühkida pole nii lihtne, nagu algul arvati. Minu eesmärk on tutvustada Rahvaliidu uut programmi „Hooliv Eesti”. Sellest programmist leiab igaüks endale meelepärast. Programmis seatakse eesmärk näidata, milline on olukord 2030. aastal ja kuidas selleni jõuda. See programm erineb teistest programmide-st oma lähemismisviisilt elu edendamisse Eestis.

Põhisõnum on, et riigi arengus on suudetud leida tasakaal sotsiaalsete väärtuste, majanduse ja

keskkonnahoiu vahel ning väärtustatakse oma kodanikke, mis ühtlasi võimaldab kodanikel riigist lugu pidada. Majandusareng on suunatud inimarengu teenistusse ja on suudetud üle minna teadmispõhisele riigivalitsemisele. Eesti inimestest saavad teadlikud ja aktiivsed kodanikud ja mitte ainult oma eraasjade korraldamisel, vaid nad oskavad kaasa rääkida poliitika kujundamisel ja avaliku võimu toimimisel rahva huvides.

Endel Susi

EESTI

SLK tellis kolm uut laeva

Saaremaa laevakompanii (SLK) on tellinud kolm uut laeva, et asendada saarte ja mandri vahet praegu liiklevaid aeglasi ja kohmakaid parvlaevu. Esimene 97 meetri pikkune, 600 reisijat ning 160 sõiduautot mahutav laev peaks BLRT Klaipeda tehases valmima umbes aasta pärast ja liinile jõudma tuleva aasta sügisel. SLK juhatuse esimehe Tõnis Rihvki sõnul läheb kolme laeva ehitus maksma umbes 1,4 miljardit krooni. Rihvk lisas, et ehitatavad laevad on praegustest kiiremad.

RMK laseb lahti 140 inimest

1. juulist uuele töökorraldusele üle minev RMK on lõpetanud läbiraakimised kõigi 509 metsamajanduse valdkonna haldustöötajaga. 140 inimest on loobunud neile pakutavaist töökohtadest ja 50 jääb vanadus- või eelpensionile, 3 töötajat on leidnud erialase rakenduse mujal.

Hiiumaal lõpeb täna Eel-Erna

Hiiumaal algas neljapäeval Kaitseliidu sõjalis-sportlik võistlus Eel-Erna, kus osaleb 33 võistkonda ja 10 naiskodukaitse rühma. Ligi 30 tunni jooksul tuli võistlejail läbida umbes 70kilomeetri ne rada Emmaste ja Kõrgessaare valla aladel. Esimene võistkond peaks finišisse jõudma täna varahommikul. Samal rajal on ka naiskodukaitse koormusmatk, mis on Eel-Erna võistlusest lühem, sest naistel ei tule sooritada öist luureülesannet.

BNS, etv24.ee

Õiguskantsler väisas Haapsalu lastekodu lapsi

Enriika Liiv
enriika@le.ee

Kolmapäeval külastas õiguskantsler Indrek Teder Haapsalu väikelastekodu, see oli ka tema esimene kontrollkäik Läänemaale.

Mis on kontrollkäigu põhjuseks?

Õiguskantsler on isikute põhiõiguste ja -vabaduste kaitsja, sinna hulka kuuluvad ka laste õigused. Õiguskantsler käib ja kontrollib lasteasutusi, kas laste õigusi on järgitud.

Tutvusin Haapsalu lastekodu eluoluga, vaatasin, kas laste põhiõigused on tagatud.

Ütlen praegusel juhul, et see on meeldiv kogemus. Hindan Haapsalu lastekodu olusid igati positiivseks.

Personal on tubli ja asjad on kontrolli all. Haapsalu lastekodu pole vara poolest halvas seisus, hoone pole vana.

See on üks paljudest kontrollkäikudest. Olen käinud ühes lastekodus enne Haapsalu-külastust.

Alati on probleemiks, et ühiskonnas on vähe raha, kuid see on juba teine küsimus.

Mis annaks ette võtta, et Eesti lastekodude taset parandada?

See on riikliku tasandi küsimus. Midagi ei peaks tegema ainult kampaania korras.

Kui on probleem, tuleb analüüsida selle põhjusi. Kui midagi muuta, peab olema arusaamine, mis oleks see parem süsteem.

Kui on erivajadustega laps, tahaks lapsevanem teda ise hooldada, kuid tal ei piisa raha. Ta ei saa tagada lapsele ööpäevaringset hooldust.

Raha peab suunama sinna, et oleks võimalus see hooldus tagada ilma last perest ära võtmata. Kui siia (lastekodusse)

Haapsalu väikelastekodu kasvandik tervitab kallistusega õiguskantsler Indrek Tederit.

ARVO TARMULA

pannakse laps, on ju kuskil ka see raha. Äkki saaks selle ümber tõsta.

Peab analüüsima, kuidas oleks süsteem natuke paindlikum.

Olete mõne kuu ametis olnud. Kas õiguskantsleri töö vastab teie ootustele?

Vastab küll, jah. Ma ütleksin, et lausa täiesti vastab.

Laste õiguste kaitse ja isikuõiguste kaitse laiemalt on üks tegevusvaldkond. Peale selle on õiguskantsler ka põhiseaduslikkuse järelevalvaja.

Aktiivne tegevus käib kogu aeg, rahuperioodi pole olnud, mis on iseenesest hea. Niisama olekut ma ei kannataks, siis ma poleks seda kohta üldse vali-

nudki. See erineb minu endisest tööst täiesti. Sotsiaalteemad on polnud ma varem kokku puutunud.

Ühest hetkest tunneb inime, et elukutse ammendub. Mul on alati olnud huvi riigi kui inimliku institutsiooni toimimise vastu.

Õiguskantsleri institutsioon on natuke kummaline, ta on kolme võimu vahepeal. Ta on spetsiifiline vahemees, kes hindab inimeste avaldusi ja kaebusi ning võtab sõltumatu seisukoha.

Olen sõna andnud seitsmeks aastaks, see on pikk aeg.

Mis on lähimad plaanid õiguskantslerina, mida kavatsete kõigepealt ette võtta?

Indrek Teder

• Indrek Teder (sündinud 3. detsembril 1957) on eesti jurist ja advokaat.

• 10. märtsist 2008 on ta õiguskantsler. Indrek Teder vahetas sellel ametikohal välja Allar Jõksi.

• Enne õiguskantslerina ametisse nimetamist oli ta advokaadibüroo Teder, Glikman & Partnerid partner.

• Ta lõpetas Tartu ülikooli õigusteaduskonna 1983. aastal ja astus samal aastal advokatuuri.

• 1989. aastal kuulus ta Ühenduse Res Publica asutajate hulka.

Allikas: Vikipeedia

Suur teema, millega me praegu tegeleme, on korrakaitse seaduseelnõu, samuti kaitseväge korralduse seaduse elnõu.

Õiguskantsler elnõudega üldjuhul ei tegele. Ta tegutseb järelkontrollijana ega saa olla seadusloomes nõustajana asja sees.

Kui teema puudutab kogu ühiskonda, näiteks korraldust ja kaitseväge korraldust, siis suure erandina avaldab õiguskantsler oma arvamuse konkreetse küsimuse asjas. Kas elnõu on kooskõlas põhiõiguste ja vabadustega või siis juba elnõu kohta tervikuna.

Kui mõnd elnõu on ette valmistatud aastaid, siis meie peame oma seisukoha kujundama paari kuu jooksul.

Kas jälgite ka oma endiste kolleegide tööd?

Ei ole aega olnud, graafik on nii tihe olnud.

Nii nagu ma paar aastat tagasi ütlesin, et tõmban endisele ja praegusele tööle joone vahele, nii olen ka teinud.

VÄLISMAA

Putin kinnitab peaministriks

Vene ekspresident Vladimir Putin kinnitab neljapäeval riigiduumas peaministriks. Esimest korda sai Putin peaministriks 1999. aasta 16. augustil.

Birma tormiohvreid võib olla üle 100 000

USA diplomaadid Birmas on saanud infot, et riigi deltaaladel võib troopilise tormi Nargis tagajärjel olla hukkunud üle 100 000 inimese. Birma sõjaväehunta on siiani rääkinud 23 000 hukkunust.

Clinton võib loobuda valimisvõitlusest

Hillary Clintoni kampaaniajuhi sõnul loobub ta võitlusest, kui ta juuni alguses toimuvail viimastel eelvalimistel jääb ikka veel alla Barack Obamale. Demokraatide parteil on jäänud eelvalimised korraldada veel kuues osariigis. Obamal on koos 1850 ja Clintonil 1700 valijameest. Võiduks kongressil on vaja 2025 valijamehe toetust.

Iraagis vahistati Al Qaeda haru juht

Iraagis vahistati terrorivõrgustiku Al Qaeda kohaliku haru juht Abu Hamza al Muhajir. Egiptuse päritolu Muhajir vahistati Iraagi põhjaosas Mosuli linnas Iraagi ja USA vägede ühisoperatsioonis. Al Qaeda Iraagi haru esimene juht jordaani Abu Musaf al Zarqawi hukkus 2006. aastal USA õhurünnakus.

BNS, etv24

www.arvutid.ee

Kindel valik

97% kasutajatest soovivad **ML arvuteid** ka sõpradele*. 15 aastat kogemust ja Eesti parim Ekspress garantiipakett on kindel valik.

► ML 530 V

Uus mudel topekt mälu, kiirema protsessori ning suurema kõvakettaga – ja kevad moodub mängides.

- Intel® Core™ 2 Duo Protsessor E4600
- Ehtne Windows® Vista™ Home Premium
- 4GB muutmälu, 400GB kõvaketas
- 512MB GeForce NX8600GT graafika
- DVD kirjutaja (LightScribe)
- ID kaardi ja väikmälu lugeja
- Integreeritud heli- ja võrgukaart
- Logitech® klaviatuur ja hiir
- Ekspress garantii

Hind **9 700.-**
Kuumakse 295.-
0% sissemakse, 48 kuud

► ML N770

Müüduim ML sülearvuti nüüd topekt mälu ja suurema kõvakettaga.

- Intel® Core™ 2 Duo Protsessor T5450
- Ehtne Windows® XP Home
- 15,4" TFT WXGA ekraan
- 256MB GeForce G08600GS graafika
- 4GB muutmälu, 250GB kõvaketas
- Kirjutav DVD seade, WiFi
- Veebikaamera, BlueTooth
- Kaal 2,9 kg, aku tööaeg kuni 2 tundi
- Ekspress garantii

Hind **12 990.-**
Kuumakse 395.-
0% sissemakse, 48 kuud

Põhineb 2007.a ML arvuti ostnute seas läbi viidud uurimisel. Oma hinnangu andsid 7% ostjatest.

Haapsalu, Kalda 63,
telefon: 472 50 50

TEHNIKASALONG

Läänemaa noored lauljad selgitasid parimaid

Kõik lauljad valmistasid žüriile rõõmu oma musikaalsusega

Kolmapäeva õhtupoolikul kogunes kultuurikeskuse rõdu-saali arvukas publik, et osa saada „Laululinnu” lõppvoorst. Oli ka žürii (Mare Tereping, Ingrid Arro, Ilona Aasvere ja Tõnis Peikel), kes hindas noori võistulauljaid ja selgitas iga vanuserühma parima, kes esindab Läänemaad sügisel Eesti Televisioonis algaval konkursil „Laulukarusell”.

Üles astus 13 noort, aga „Laululinnu” peakorraldaja, Läänemaa rahvakultuuri spetsialisti Marju Viitmaa sõnul osales eelvoorudes ligi sada laululast.

Kõik esinejad olid head

„Lasteaedades ja koolides olid eraldi eelvoorud ja kummaski ligi viiskümmend osalejat,” pajatas Viitmaa. „Heameelt tegi, et Tallinnast kutsutud saateansambel (Ain Hõlpuse trio — A.P.) ütles pärast lõppvoorust, et meie lauljaid oli hea saata. Pole ka ime, tänased lauljad olid ju parimad.”

Rahule jäi ka žürii, kelle hinnangu võttis kokku Tõnis Peikel: „žüriil ei olnud täna raske, sest kõik lauljad valmistasid oma musikaalsusega meile rõõmu.”

Kõige nooremate, kuni kuueaastaste seas kuulutati võitjaks Cärolyn Soidla, kes esitas laulu „Kella kägu”. Lüürilise alatooniga pala, milles on peidus ka filosoofiline mõttetera, tundus väikesele laulutüdrukule igati sobilik.

Kuni üheksa-aastaste konkurents oli kõige tihedam ja ega žüriilgi lihtne olnud otsustada. Jennifer Marisse Coheni võidu puhul sai ilmselt määravaks enesekindlus ja julgus, mis saatis tema laulmist esimesest kuni viimase noodini. Laul mustast kassist võimaldas ka teatraalset esinemist, mida noor laulja kasutamata ei jätanud.

Kuulajate sooja vastuvõtu pälvisid ka Nele Lillemäe ja Helen Lember. Mõlema tüdruku puhas hää ja hea rütm-

Merili Kisant

4 × ARVO TARMULA

Cärolyn Soidla

Jennifer Marisse Cohen

Jonas Grauberg

tunne säilisid laulu lõpuni. Võib-olla kõrgemad noodid kippusid kohati veel kitsaks või mustaks minema.

Kuni kaheteistaastaste seas hämmastas publikut Merili Kisant, kes esitas laulu „Kiri Pinocchiole”. Kütkestav hääletämber on muidugi looduse

kink, aga noor laulja on osanud ka seda arendada ja hoida. Samuti laulis ta kõrged noodid puhtalt välja ega väsinud laulu lõpuks ära, nagu mõne teise esineja puhul võis märgata.

„Väga hästi valitseb oma häält ja suudab selle kõlama panna,” lausus Tõnis Peikel

„Lustlik”. ARVO TARMULA

ma Malle Prikk, Svetlana Brunsigina ja Erika Tee, igaüks mõne aasta, kuni Ulrika Grauberg selle töö 2004. aastal enda peale võttis.

Läänlased Pühalepa rahvariideis

„Malle Õiglas on abiks. Ma tantsin ju ise ka, nii et vahel on vaja

„Laululinnu” lõppvoorus esinesid 4–6aastased Mariliis Kaer, Cärolyn Soidla, Kirke Treiberk (kõik laulustuudiot Do–Re–Mi, juhendaja Anne Pääsuke) 7–9aastased Nele Lillemäe, Anna–Maria Vjazemski, Jennifer Marisse Cohen, Susanna Ojamäe (Do–Re–Mi, juhendaja Anne Pääsuke) Kati Kahn (Linnamäe lasteaed, juhendaja Marika Priik) Helen Lember (Ridala põhikool, juhendaja Anne Pääsuke) 10–12aastased Kristiina Teller (Haapsalu muusikakool, juhendaja Sirje Kaasik) Merili Kisant (Do–Re–Mi, juhendaja Anne Pääsuke) 13–15aastased Jolanda Lipu (Kullamaa keskkool, juhendaja Ülle Tammearu) Jonas Grauberg (Haapsalu muusikakool, juhendaja Ulrika Grauberg)
--

võitjat välja kuulutades.

On, mille poole püüelda

Kõige vanemate seas eelistas žürii Jonas Graubergi esinemist, kes esitas laulu „Head ööd”. Julge ja mehelik, hindas Peikel lühidalt.

Lõpuks astus publiku ette Triin Õunapuu, kes Läänemaa esindajana kahe aasta eest võitis ETV „Laulukaruselli” konkursi kuni üheksa-aastaste seas. Tänavustel „Laululinnu” parimatel on, mille poole püüelda. Esmalt muidugi samasuguse laulu puhtuse poole, mida võib nautida Õunapuud kuulates.

Aivo Paljasmaa

Arno Suislep esines Sinatra galakontserdil

Eile astus Tallinna linnahallis Sinatra galakontserdil üles ka meie oma superstaar Arno Suislep (pildil) lauluga „All or nothing at all”.

„Laulan ühe loo, 70ndate diskoarranžeringuga,” ütles Suislep neljapäeval. „Ise suurem Sinatra repertuaari austaja pole, kuid see lugu oli mulle mookamööda,” põhjendas Suislep loo valikut.

Sinatra galal astus üles mitu Eesti tuntud lauljat. Superstaari–saatest laulis Tallinna linnahallis galal peale Suislepa ka Kristiina Piperal.

Homme (pühapäeval) aga näeb televaataja Arno Suisleppa esinemas taas TV3 ekraanil.

Tulevas saates lubab Suislep oma fänne üllatada stiilimuutuse ja mitterokiliku lähenemisega.

Igaks saateks „Eesti otsib superstaari” uue loo õppimine ei

ole Suislepa sõnul raske. Pigem on raske laval loosse sisse elada. „Alati peab arvestama, et ei saa teha midagi planeeritult, sest laval sünnib spontaansusest tegelik kunst,” ütles Suislep.

See saade võib Suislepa sõnul saada saatustlikuks. „Minu lugu pole nii väga tuntud, võrreldes teiste võistlejate lauludega. Aga ma ei tee sellest numbrit; isegi kui välja kukun, lahkun väarikalt,” jäi Suislep optimistlikuks.

Enriika Liiv

Driveni „Lovesong” on Raadio2 nädalademo

Haapsalust pärit Rando Ojassoo ja Kristo Kuuse loodud bändi Driven singel „Lovesong” rokitab sel nädalal Raadio2 nädalademonat.

„Eneselegi üllatuseks avastasime oma loo R2 eetrist, meil polnud õrna aimugi, kuidas see sinna sai,” olid nii Ojassoo kui ka Kuuse hämmeldunud.

Kuna Driven osaleb tänavu MTV–s väljareklaamitud Coca–Cola Soundwave’i noorte garaažibändide konkursil, selgus ka põhjus.

„Konkursiga seotud inimesed ning R2 olid selle kodule-

helt (www.soundwave.ee — toim.) avastanud ning välja valinud,” ütles Kuuse.

Üle Baltikumi toimuv bändikonkurss algas aprillis ja lõpeb juuni keskel. Üldse osaleb konkursil üle 200 loo, Eestist on 106 lugu. „Meie oleme igal juhul valmis seda võidukoormat kandma ja auhinna*live*’idel sa- jaga rokkima,” lubasid noored.

Oma hääle saavad fännid Driveni toetuseks anda koduleheküljel <http://www.soundwave.ee>

Enriika Liiv

Läänemaa muuseum eksponeerib kolme aastakümne mopeede

Kaie Ilves
kaie@le.ee

Läänemaa muuseumis Haapsalus on avatud kaherattaliste sõidumasinat näitus „Väike, aga tubli” Jaan Kelneri kogust.

Muuseumis on väljas viisteist nõukogudeaegset mopeedi ja abimootoriga jalgratast ajastutruude aksessuaaridega.

Mopeedid on natuke õlised ja natuke tolmused, just niisugused, nagu külamehed nendega kunagi sõitsid. Nad pole taastatud tehase originaalseisu, vaid on säilitatud täpselt sellisena, nagu nad kasutaja käes olid.

Sõiduvahendid on varustatud kiivritega, kord ripub lenkstangi küljes väike raadio, kord traatkorv tühjade veini- ja piimapudelitega.

Väljas on sõidukid kolmest aastakümnest. Vanim neist pärineb 1959. aastast, uusim 1989. aastast.

Muu hulgas saab näha ka esimese tootmispartii jalgrattaabimootorikomplekti D–4 1958. aastast ning uurida vanu bensiinipaake ja õlikanistreid.

Jaan Kelneri kogus on üldse poolesaja mopeedi ringis, osa neist ehitusjärgus. „Neid, mida rahvale näidata, on veidi alla

neljakümne,” ütles Kelner.

Kuna Kelneri aasta tagasi avatud mopeedimuuseumis Ridala vallas Üsse külas on praegu remont ja muuseum avab ukseid juuni keskel, kasutas Kelner võimalust panna sõidumasinad välja muuseumisaali.

Rahva huvi mopeedide vastu on Kelneri sõnul suur, sest mopeedid tundusid kunagi nii tavalised ja väärtusetud, et neid peaaegu polegi enam alles.

„Kõige tavalisemad asjad on tihtilugu kõige haruldased,” märkis Kelner.

Kelner on mopeede kogunud ja taastanud viimased neli–viis aastat. Mullu avas ta oma kogu põhjal Üsses mopeedimuuseumi.

Mopeedinäitus jääb Läänemaa muuseumisse 1. juunini.

Mopeedid näitusesaalis.

„Lustlik” tantsib rõõmuga

Maie Orava tantsude võistutantsimisel Viimsis sai kahekümne viie tantsurühma seas neljanda koha Haapsalu naisrühm „Lustlik”.

„See oli väga hea tulemus,” arvab „Lustliku” tantsujuht Ulrika Grauberg. „Eriti uhked oleme selle üle, et saime publikupreemia.”

„Lustlik” tantsis Maie Orava tantse võistu teist korda. Sai eelmisel korral peaaegu sama tulemuse — jagas 3.–4. kohta ja sai publikupreemia.

Mis asi see olla võib, millega te publiku ära võlute?

„Lustlik” esineb nimekohaselt

„Küsisime seda korraldajailt

ise. Nemat ütlesid, et meie tantsijaid iseloomustab täiesti nimekohane esinemine. Et igast meie kaheteistkümnest naisest kiirgab tantsurõõmu, sära ja lustlikku meelt.”

Märtsis sai „Lustlik” 23aastaseks. Koosseis on aegade algusest muutunud, aga kuuldavasti pidi vähemalt kolm tantsijat olema rühmas algusest peale. Ka tantsujuhid on vahetunud.

Kui Haapsalu tarbijate kooperatiiv 1985. aastal naisrühmale aluse pani, kutsuti tantsujuhiks Helgi Miller, tollane nimekaim rahvatantsuliikumise eestvedaja Läänemaal. Esialgu oli rühmas 8 naist. Kui Helgi Miller ameti 1995. aastal maha pani, juhatasid rüh-

10 aastat kõrgharidust Haapsalus

Haapsalu kolledži rajamise idee pärineb Läänemaalt. Kohalikud juhid pidasid tähtsaks piirkonna haridustaset tõsta ja elanike äravoolu vähendada. Neist eesmärkidest lähtuvalt on Haapsalu kolledž ka töötanud, viies kokku Lääne regiooni vajadused ja emaülikooli — Tallinna ülikooli — võimalused.

Nüüdseks on Haapsalu kolledž, alustanud 1998. aastal ühe töötajaga ja samal sügisel vastu võetud kahekümne klassiõpetaja eriala üliõpilasega, tegutsenud kümme aastat. Mais 2008 on kolledžil 234 üliõpilast, 18 õppejõudu–töötajat ja 290 vilistlast.

Mis on kolledži tegutsemise põhimõtted?

Regionaalne kolledž peab toimima piirkonna hariduskeskusena ja arvestama eelkõige siinseid arenguvajadusi: ühelt poolt võimalust omandada kodulähedal kõrgharidus, teiselt poolt aktiivset osalust regionaalses arendustegevuses.

Tegevuse sidumine kohalike asutuste, ettevõtete ja organisatsioonidega tähendab ning nõuab head koostööd ja paindlikkust. Võiks öelda, et toetavate koostöövõrgustike kujundamine on kolledži arengu alus.

Kolledži õppekavade arendamine käib käsikäes emaülikooli struktuurriüksustega. Kohapealne võimekus kujuneb tasapisi ja selle loovad kolledži enda vilistlased. Väikese asutuse kõige suurem varandus ongi siin õppivad üliõpilased ja siin töötavad inimesed. Seetap on ka kolledži põhiväärtused avatus, areng ja armastus.

Kümme sammu kolledži arenguteel

Kolledž on arenenud sammhaaval, ikka üks samm korraga. Võib öelda, et oleme teinud kümme sammu ja iga samm võrdub aastaga.

1. aasta. Avatakse Haapsalu kolledž. Käivitub klassiõpetaja eriala. Algab koostöö Läänemaa koolijuhtidega.

2. aasta. Avame infotehnoloogia eriala, rajame labori, loome IT valdkonna koostöövõrgustiku.

3. aasta. Koordineerime rahvusvahelist kooliarenduse projekti. Arendame ja täiustame klassiõpetaja eriala üliõpilaste praktikakorraldust ja praktika sisu.

4. aasta. Lõpetab esimene lend. Töötame välja pedagoogiliste uurimistööde soovitusetemaatika ja sisunõuded. Önnistatakse kolledži lipp.

5. aasta. Avame haldus- ja ärikorralduse eriala. Regionaalne koostöö laieneb ettevõtluse ja avaliku halduse valdkonda. Osaleme kutseasta juhtprojekti elluviimisel ning esialgse rakendusmodelli väljatöötamisel.

6. aasta. Avame riigiteaduste magistriõppe. Süveneb koostöö ülikooli riigiteaduste osakonnaga, Tallinna tehnikaülikooli majandusteaduskonnaga ja Riia õpetaja-hariduse akadeemiaga.

7. aasta. Avame pedagoogilise nõustamise magistriõppe. Teeme algust käsitöömeistri õppekava väljatöötamise ja Läänemaa haridusstrateegia koostamisega; toimub visiooniseminar, kus osalevad ülikooli esindajad ja kohalikud juhid-arvamusliidrid.

8. aasta. Käivitub neli suuremahulist rahvusvahelist projekti. Kolledž pälvib Tallinna ülikooli ettevõtlikema meeskonna tiitli. Lõpetab haldus- ja ärikorralduse eriala esimene lend. Valmib hulk regionaalseid uurimusi.

9. aasta. Luuakse vilistlaskogu. Aktiivselt tegeldakse õppekavade arendamisega; luuakse uus, tervisejuhi õppekava.

10. aasta. Rahvusvahelise koostöö aasta. Koostatakse uus kolledži arengukava. Valmistatakse ette ehitusprojekt, et saaks alustada hoone renoveerimist.

Eve Eisenschmidt
direktor

Haapsalu kolledži personal.

Multimeedia tuur tuuritas jälle!

Hea on tõdeda, et multimeedia loomine arvuti teel on koolinoorte hulgas teema, millega meeldib neile aktiivselt tegelda. Koolitusele antud tagasisidest võis välja lugeda, et multimeediat soovitakse õppida veel süvendatult.

Kõige enam meeldis noortele multimeedia koolitusel helitöötuse ja animatsiooni teema, sest seal avastati kõige rohkem uut infot.

Koolitatud noorte mõned arvamused:

„Õppisin, kuidas jänes jooksmas panna!”

„Õppisin palju uut — pole varem selliste asjadega kokku puutunud!”

Ka osalenud koolide arvutiõpetajate sõnul on multimeedia teema värskendamine hea idee ning mõned said õpilaste kõrvalt koolitusel endalegi õpetajatööks uusi teadmisi ja oskusi.

Multimeedia meeskond on väga rahul, et suutis noortes äratada huvi multimeedia temaatika vastu, ning loodetavasti saab üle kaheksa aastat koolitatud noore uusi teadmisi ja oskusi oma igapäevaelus ka kasutada.

Aimar Lints

rakendusinformaatika õppekava juht
Agnes Männik

arendusjuht

Multimeedia tuuri toetas:

Toetab Euroopa Liit

RAK
Eesti Riiklik Arengukava

Kolledži kümnendaks tegutsemisaastaks on käivitunud õpe viiel erialal

Keskhariduse alusel

Klassiõpetaja (I ja II kooliastmele) põhikooli inglise keele õpetaja kõrvalainega

Maht 200 AP, õppeaeg 5 aastat; integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe

Rakendusinformaatika

Maht 120 AP, õppeaeg 3 aastat; rakenduskõrgharidus

Haldus- ja ärikorraldus

Maht 120 AP, õppeaeg 4 aastat; bakalaureuseõpe

Kõrghariduse alusel

Pedagoogiline nõustamine

Maht 40 AP, õppeaeg 1,5 aastat; magistriõpe

Riigiteadused

Maht 80 AP, õppeaeg 2 aastat; magistriõpe

Lähem info erialade kohta
www.hk.tlu.ee

Haapsalus saab õppida ka tervisejuhiks

2008. aasta sügisest on Tallinna ülikooli Haapsalu kolledžis võimalik alustada rakenduskõrghariduse õpinguid uuel — tervisejuhi — erialal. Oodatud on nii keskhariduse omandanud tervisevaldkonnast huvitatud noored kui ka juba töötavad täiendusõpet vajavad spetsialistid.

Miks õppida tervisejuhiks?

Eesti elanike tervist iseloomustavad suur suremus, sage haigestumine ja halb elukvaliteet. On nimetatud mõjureid ja põhjusi, mis rahvastiku tervist kujundavad: poliitilised, sotsiaalsed, keskkonnast tulenevad, psühholoogilised ning majanduslikud.

Rahvatervist otseselt ja kaudselt kahjustavaid ning tervise arengut pidurdavaid mõjusid on võimalik planeeritud tegevusega suurel määral kas ennetada või muuta tervist vähem kahjustavaks. Rahvatervise valdkonnas on spetsialistide nappus suur ning vajatakse sadu uusi tervisedendajaid.

Mida õppekavas pakutakse?

Avatav tervisejuhi õppekava on valdkonna ekspertide koostatud. Erialal õpitakse üldisi rahvatervise valdkonna õppeaineid ning on võimalus spetsialiseeruda õppijale sobivas suunas (nõustamine, loovteraapiiline sekkumine, juhtimine või rekreatiivne tegevus).

Kolmeaastase tsükliõppe lõpetajalt eeldatakse, et ta on õppekava läbinult positiivse tervisekäitumisega tervisedenduse spetsialist, kel on suutlikkust terviseprogrammide koostamise ja juhtimise kaudu suunata kogu organisatsiooni tervisekäitumist.

Hele Leek

tervisejuhi õppekava juht
Agnes Männik

tervisejuhi õppekava koordinaator
Lisainfo tel 5622 1261
agnes@hk.tlu.ee

Haapsalu kolledži rajajate tagasivaade kümnele aastale

Kolledž on kümneaastane. See on päris korralik vanus, mispuhul saab heita pilgu minevikku ning uudishimulikult vaadata ka ettepoole. Kolledži loomisele 1990ndate lõpul aitasid kaasa paljud. Oluline osa teiste seas oli kahel mehel: tollasel Lääne maavanemal Hannes Danilovil ja Haapsalu aselinnapeal Sulev Varel.

Neile annamegi sõna allpool.

Alustuseks meenutame kolledži loomisaegu. Mis Teile sellest ajast meelde on jäänud?

Hannes Danilov: Meelde tuleb kõigepealt see, et ka mina olin seal, kui kolledžit tehti. Tavaliselt seda ju ei teata, aga endale on oluline. See oli periood, kus hakati miskipärast Eestis kolledžeid looma.

Kõigepealt rajas Tartu ülikool oma

kolledžid Tüürile ja Narva. Haridusasutuste paiknemine piirkonnas on regionaalpoliitiliselt väga tähtis, sest see toob noori kohapeale.

Kui on hea mainega kool, siis tulevad ka noored. Meilgi oli lootus, et noored tulevad Haapsallu ja et mõned neist jäävad siia.

Oma võimalusi ja tutvusi kasutades saime nõusse Tallinna pedagoogikaülikooli ja selle tollase rektori Mait Arvisto. Ministeeriumites arvati ka, et kolledž on vajalik.

Sulev Vare: Kolledži loomisel juhtusid kokku head asjad. Tol ajal tahtis hulk Haapsalu haritud mehi taastada Haapsalu õpetajate seminari Uuemõisa lossis. Linnavalitsus oli hoopis selle poolt, et seminar paigutataks Vene gümnaasiumi ruumidesse. Kuna tol

ajal üliõpilaste arv kasvas, oli vaja kolledžeid rajada.

Leidsime, et kaks asja tuleb kokku viia. Läbirääkimised käisid nii Tartu ülikooliga kui ka Tallinna pedagoogikaülikooliga. Kolledži loomise ajal tegutses kaks komisjoni.

Suuremas komisjonis, mille juht oli Danilov, arutati õpetajate seminari taastamist. Pisem komisjon, mille eestvedajaks olin mina, viis mõtted ja ideed ellu.

Linnavalitsus otsis ruumid, maavalitsus tegeles sisulise poolega. Kui arutati avatavaid erialasid, tuldi klassiõpetaja eriala ideele. Tuli ka mõte lisada sellele inglise keel.

Loomulikult olid kõik nõus. Ent kool ühe erialaga toime ei tule, oli vaja ka teist. Tekkis idee avada informaatika eriala.

pedagoogiline kool pidasid vastu 11 aastat. Kuna õpilaste arv väheneb, siis esimesed kohad, kus kokku tõmmatakse, on kolledžid. Kui võrrelda Haapsalu kolledžit teistega, võib siiski väita, et see on väga tugev. Tulevikus peaks aga keskenduma rohkem täiendusõppele.

Õpetajaamet on selline, kus peab pidevalt õppima. Ka informaatika on ala, mille osatähtsus pidevalt kasvab. Kui kolledžis suudetaks käima lükata käsitöömeistri eriala, oleks see väga kõva sõna. Kahekümne aasta pärast on kolledž alles ja paistab ka linnapildis välja.

Hannes Danilovit ja Sulev Varet intervjueris ja nende mõtted pani kirja Haapsalu kolledži klassiõpetaja eriala V kursuse üliõpilane Marion Maasikas märtsis 2008

Kolledž regionaalarengus

Kõige olulisem on vastata küsimusele, miks tegutseb kolledž just Läänemaal. Vastus sellele näitab kätte ka meie tegevuse suunad.

Kolledž osaleb Lääne maakonna arengukavade ja strateegiate täiustamisel. Kolledž on eestvedajaks oma õppesuundadel, eelkõige hariduse, infokommunikatsiooni ja avaliku halduse valdkonnas ning ühendab oma tegevusega regiooni akadeemiliste asutustega.

Õppevaldkonniti koondame ka regionaalseid praktikakogukondi. On käivitatud kolledži vilistlaste, praktikajuhendajate ja Läänemaa klassiõpetajate ühine suhtlusvõrgustik ning rakendatud üksteiselt õppimise mudelit. Koostööpartnerite osavõtul korraldatakse traditsioonilisi regionaalseid hariduskonverentse ja –seminare, e-õppe koolitust ning visiooniseminare.

Kolledži kõige suurem panus Läänemaa arengusse on aga meie vilistlased ja tudengid, keda võib kohata peaaegu igas omavalitsuses, ettevõttes ja koolis.

Haridus- ja nõustamiskeskus Haapsalu kolledžis (HariN)

HariN keskuse põhieesmärk on toetada Lääne regiooni haridusvaldkonna arengut meetodilise töö juhtimise kaudu.

Kolm põhitegevust on:

- koolitamine
- nõustamine
- meetodilise materjali süsteemne koondamine

Viimati nimetatud tegevuse tarbeks korraldati 2007. aastal enne kooli algust üritus „Koolirahva ideelaat”, kus said õpetajad omavahel kogemusi vahetada, enda koostatud huvitavaid õpematerjale müüa ja lihtsalt mõnusalts koos olla. See üritus sai haridus- ja teadusministeeriumi tunnustuse „Õppeaasta väärt tegu” osaliseks.

Koolitamine käib täiel jõul ja on hea meel tõdeda, et täienduskoolituse hulk on 2006. aastaga võrreldes märgatavalt kasvanud: 2006. aastal oli 18 kursust ja 455 osalejat, 2007. aastal 30 kursust ja 628 osalejat.

Erieti väärrib märkimist avatud loen-

gute korraldamine selle aasta alguses, mis tõi kokku 374 läänemaalast!

Nõustamisele ja eelkõige õpetajate nõustamisele luuakse praegu tugevat alustala. Maakondliku nõustamisvõrgustiku väljatöötamiseks kutsutakse juuni alguses kokku kõik osapooled nii koolidest, omavalitsustest kui ka nõustamisega tegelevaist ühinguist.

HariN toob kokku eri osapooled haridusvaldkonnas: ühe mütsi alla mahuvad koos tegutsema koolid ja seal töötavad inimesed, omavalitsuste esindajad, nõustamisvaldkonna tegijad, ainenõukogud, lapsevanemad ja linnakodanikud.

Heli Kaldas
HariN keskuse
koordinaator
Eve Eisenschmidt
direktor

Õppekavaarendusest Läänemaal

Jätkuõppevõimaluste avardamine Läänemaal aitab parandada nii kohalike inimeste kui ka ettevõtete konkurentsivõimet.

Selleks et toetada kutsehariduskeskuse lõpetanute edasiõppimist kolledžis, on Haapsalu kolledžil ning Haapsalu kutsehariduskeskusel ühiselt arendamisel sarnased õppekavad. Õppekavaarenduse peamine eesmärk on vältida õppiia varem omandatud oskuste ja teadmiste üleõppimist.

Näiteks kui kutsehariduskeskuse arvutiteeninduse eriala lõpetaja läbib kolledži rakendusinformaatika eriala tasemetesti, saab ta asuda kolledžisse õppima eelistingimustel ehk osa ainekursusi saavad edasi õppima asudes juba arvestatud.

Kolledži rakendusinformaatika valdkonna tasemetest planeeritakse koostöös ekspertidega välja töötada selle aasta kevadsuvel. Samuti pakutakse kutsehariduskeskuse arvutiteeninduse õpilastele kutse- ja kõrgharidusõppe tasanduskursusi e-õppe näol.

Teise ühise õppekavaarenduse näitena seotakse kutsehariduskeskuse loodusturismi korralduse eriala kolledži haldus- ja ärikorralduse erialaga. Õppekavaarenduse raa-

mes planeeritakse loodusturismi korralduse eriala arvestada haldus- ja ärikorralduse õppekavas kõrvalerialana.

Ühtlustatud õppekavaarendus Läänemaal toimub Euroopa Sotsiaalfondi toetusel ning projekti osana on välja töötatud kutse- ja kõrgharidust siduv õppemudel, mis toetab seniste õppekavade alusel ka mitmesuguste täienduskoolituste pakkumist.

Näiteks pakub Haapsalu kolledž avatud ülikooli raames juhtimis- ja ettevõtlusmooduleid, mille on komplekteerinud oma ala eksperdid Tallinna ülikooli riigiteaduste instituudist ning Tallinna tehnikaülikoolist. Oleme ühistöös loonud ja loome õppimisvõimalusi, et inimesel oleks võimalik oma oskusi ja teadmisi ka Läänemaalt lahkumata täiendada.

Eva Makienko

Õppekavaarenduse projektijuht

Kutsume kogu Läänemaa rahvast osalema Haapsalu kolledži juubelinädala üritustel

Kohtumiseni kolledžis!

Täname kõiki kunagisi, praegusi ja tulevasi tudengeid, kes on andnud meie kolledžile just sellise näo!

Samuti täname kõiki kolledži töötajaid ja koostööpartnereid, kes on hoolitsenud selle eest, et selge siht viiks eesmärkidele ja et meie maja oleks täis elujõudu!

12. mail kell 13–14.30 avatud loengud (loengud toimuvad samal ajal, kuid eri kohtades).

- TLÜ rektor Rein Raud — „Maailma kultuuri- de mitmekesisus”

Haapsalu kolledž (Lihula mnt 12)

- TLÜ Eesti humanitaarinstituudi direktor Hannes Palang — „Üleilmastuvad maastikud”

Haapsalu Wiedemanni gümnaasium (Wiedemanni 15)

- TLÜ psühholoogia instituudi direktor Aleksander Pulver — „Eneseteostus ja rahulolu”

Haapsalu gümnaasium (Kuuse 1)

12. mail kell 15 on kolledžis Tallinna ülikooli senati avalik istung — diskussioon regionaalse kõrghariduse üle.

14. mail algusega kell 13 Africa publi ees tudengieine üritus, kus pakuvad tudengid kartulivokki, korraldavad kiirviktoriine ja tutvustavad kolledžit.

15. mail kell 13–17 etendub haridusteater KAS ÕPPIMINE ANNAB TIIVAD? Üritusel on võimalik kuulata kõikide erialade tudengite uurimusettekandeid ja nautida Luguteatri lavastusi samade ettekannete teemadel.

16. mail on kolledžis lahtiste uste päev. Oodatud on kõik huvilised!

19. mail kell 14–17 kevadakadeemia päev Haapsalu kolledžis!

Kevadakadeemia kava

- Päeva nael — koreograafia õppejõud JÜRI NAEL: „Kehakeel”
- Emakeele didaktika õppejõud ENE HIIEPUU: „Kas õppimine võib olla huvitav?”
- IT õppejõud AIMAR LINTS: „Kuidas teha multifilmi?”

Lisainfo ja registreerimine avatud loengutele, haridusteatrile ja kevadakadeemia päevale: agnes@hk.tlu.ee või 5622 1261

Milliseid tudengeid meil leidub?

Meil leidub naisi ja mehi, tumedaiaid ja heledaiaid, tervisevõimlejaiaid ja teat- rihuvilisi, abielus ja vallalisi, seeli- ku ja pükstega, meeskondi ja naiskon- di (ning segapaare), väikesi ja suu- ri, sportlasi ja töölisi ja muidusöö- jaid, rikkaid ja vähem rikkaid, moosekante ja pillimehi, juhi- ta autosid ja autota juhte, loo- ma-, naiste- ja meestesõpru, muidumehi ja supermehi, patsiga ja kiilakaid, habeme- ga ja vuntsidega, kuulsaid ja vähem kuulsaid, erilisi ja ta- valisi!

Üliõpilasena Tallinna ülikooli Haapsalu kolledžis

Võib tunduda, et pisikeses muinas- jutulises provintsilinnas Haapsalus on kõrghariduse omandamine tava- tu, kuid ometi töötab siin edukalt Tallinna ülikooli Haapsalu kolledž. Üliõpilased oma tohutu energia ning innovaatiliste ideedega on iga üli- kooli sambad. Üliõpilane on võrdne

partner õppejõule, on võrdne per- sonali liikme, juhtkonna ja loomuli- kult kaasüliõpilastega. Tal on võima- lus osaleda otsustusprotsessides nii kolledži, ülikooli kui ka regiooni ta- sandil.

Tudengi töö on õppimine, kuid sel- le kõrval on iga aktiivsema õppuri sü- dameasjaks traditsioonide jätkamine ning uute ideede genereerimine. Nii leidubki igas semestris toredaiaid üri-

tusi ja kõikvõimalike tähtpäevade tä- histamist.

Peale meelelahutuslikuma poole on võimalus kaasa lüüa ka üliõpilas- poliitikas. Tudengkonda esi- navad Tallinna ülikoolis kursusevanemad, üliõpi- lasnõukogu ja üliõpilas- konna volikogu.

Haapsalu kolledži üli- õpilane ei erine mille- gi poolest ükskõik mil- lise teise ülikooli tuden- gist. Välja tuleks siiski ar- vata, et ennast teostada on meil palju lihtsam — õpime ju regionaalses hariduskeskuses. Et kolledž on väike ja armas, teame ka üksteist paremini. Ükski idee ei jää pikalt järjekorda ootama, vaid lastak- se avatud uksest kohe sisse.

Mariliis Siirmäe,
klassiõpetaja eriala V kursuse
üliõpilane,
Haapsalu kolledži üliõpilasnõukogu
liige,
TLÜ üliõpilaskonna volikogu liige

Pilk tulevikku — Haapsalu kolledž 2013

Kolledži lähiaastate tegevussuundi tutvustab kolledži arengukava aastani 2013. Oleme seadnud eesmär- giks, et aastaks 2010 on kolledž väl- ja arendanud praeguse hoone kuues dimensioonis ja kujundanud tege- vussuunad:

- loome- ja näituseruumid käsitöö eriala õppeks ja rahvusvahelisteks käsitöömeistrite suvekooliks
- haridus- ja nõustamiskeskus piir- konna haridustöötajaille, lastevane- maile ja õpilastele
- informaatika õppelaborid ja hü- permeediumi stuudiod
- klassiõpetaja eriala meetodiline keskus koos õppeklassidega
- regionaalse ettevõtluse ja haldus- juhtimise uurimis- ja arenduskes- kus, kus koordineeritakse regio- naalarengu projekte ning toimub õppetöö
- tervisedenduse ja liikluskäitumi- se kui sotsiaalsfääri õppe- ja aren- duskeskus.

See on ambitsioonikas plaan, kuid julgetel unistustel on jõulisemad tii-

Kõige paremini iseloomustab kolledži arengut üks legend, mida kohapeal teatakse rääki- da.

Ükskord kui Sukles ja Daniloov pidasid jälle kolledži rajamise plaani, ilmus nende seltskonda Valge Daam. „Jah, mehed, see plaan läheb teil õnneks, kuid peate arvestama, et igal suvel tuleb teil oma tah- te kinnitamiseks majas Lihula mnt 12 avada üks sein ja ruum selle taga anda kolledži kasu- tusse.”

Sellest ajast peale uuristatak- se igal suvel üks auk ja ehitat- takse uus ruum. Nii nagu Tal- linna linn, ei saa ka Haapsalu kolledž kunagi valmis.

vad, mis viivad kaugemale. Tehtud valik on kooskõlas maakonna suun- dumustega, toetades Läänemaa ta- sakaalustatud arengut ja rikastades meie elukonda.

Eve Eisenschmidt

direktor

Kuidas väikesest valgest lillest sai suur... ...marknadsgeschäft

Suures osas maailmast tähistatakse mai teist pühapäeva emadepäevana. Suurbritannias ja Iirimaa on see paastu neljandal pühapäeval, Norras paastu teisel pühapäeval, Rootsis mai viimasel pühapäeval ja Argentiinas oktoobri kolmandal pühapäeval.

See selleks. Nagu paljud muud asjad, pärineb ka emadepäev USAst. See leiutati 1908. aastal Philadelphia linnas Miss Anna Marie Jarvise poolt, kes paar aastat varem oli oma ema kaotanud ja tahtis nüüd tema mälestust jäädvustada. Ta veenis oma pastorit selle aasta mai teisel pühapäeval kõnelema Jumala neljandast käsust Lutheri katekismuse järgi — „Sina pead armastama oma ema ja isa” — ja eriti toonitama emaarmastust. Emadepäeva tähistamine võib niisiis pidada oma 100. aastapäeva. Oma kulu ja kirjadega kaunistas ta kiriku valgete nelkidega ja lasi igal kirikulisel võtta kaasa ühe lille oma ema mälestuseks.

Tema eeskujul pandi tähele ja see levis pressis vahendusel üle kogu maa. President Woodrow Wilson pani 1914. aastal oma nime alla seadusele, millega emadepäev ametlikult Ameerika kalendrisse kanti.

See levis Euroopasse alles 1918. aasta alguses. Varasemat levikut takistas maailmasõda. Suurbritannia oli esimene Euroopa riik, kes selle kombe üle võttis, ja edasi levis see üle kogu kontinendi. Igal pool olid emadepäeva tähistamise eesotsas resolutsed daamid ning nad moodustasid komiteesid, kes asjaga tegelesid.

Kaugel USAs aga avastasid muidugi ärimed, mis see idee väärt on, ning käima pandi hoogne reklaamikampaania, et rahvas oma emadele kingitusi ostaks. Miss Jarvis, kes oli naiivne ja süütu hing, oli meeleheitel ja tema ülejäänud elu oli tragöödia. Ta püüdis saavutada seaduse vastuvõtmist, mis takistas seda kaubanduslikku künismi.

Ta külastas mõjukaid inimesi ja mattis kogu oma varanduse võitlusse emadepäeva ümbritseva ärimedede kommertsliku karusselli vastu. Ta suri 1948; 84aastasena, laostunud, kibestunud ja kurnatud. Tasuv

KOMMENTAAR

Jaan Franclin Perlit

Kolumnist

spekulatsioon sentimentaalsusega oli saavutanud võidu tema süütu väikesel lillel üle.

Nii et Miss Anna Jarvise pärast — jätke see pudi-padi ja head lõhnad — kinkige emale homme väike valge lill.

Emadepäeva kommertslik edu tekitas ärimedest uusi ideid tähistada ka isa-

annab välja oma ajalehte „Father's Days News” (Isadepäeva Uudised). Isadepäeva tähistatakse üle kogu maailma, kuid seda tehakse eri aegadel. Eestis nagu ka Rootsis, Soomes ja Norras on isadepäev novembri teisel pühapäeval.

Oma lapse- ja noorukiajast

sest mõned head filmid ja meil oli lõbus.

Päris isadepäeval läksime restorani ning nad võisid tellida ükskõik mida ja nii palju, kui nad vähegi tahtsid. See tähendas suures hulgal jäätist, karastusjooke, vorsti või lihapalle. Seejärel läksime kinno või jäähokit vaatama.

Lastepäeval on Rootsis aga 19. sajandi algusest olnud märkimisväärne koht, eriti suurlinnades. Mitmel pool tähistatakse isegi lastepäeva nädalat,

seostuvad need mõlemad päevad segaste tunnetega. See tähendab, et taskurahast tuli kõrvale panna, et osta emale kätekreemi või tualett-vett ning isale lips, traksid või piip; kuigi tegelikult oleks tahtnud selle raha eest hoopis kinno või tantsima minna.

Kui minu enda pojad üles kasvasid, küsisid nad esialgu minult, mida ma isadepäeval kingiks soovin, kuid ma ei tahtnud midagi. Siiski sõime pühapäeva õhtusöögi juures torti. Kui oma perest lahutasin, tegin sellise traditsiooni, et kui kodus Göteborgis olin, tulid poisid isadepäeva nädalavahetuseks minu juurde.

Reedel olime kodus, tegime midagi head süüa ja mängisime mõnd lauamängu, nagu näiteks „Monopol”. Laupäev oli eriti pidulik jäätise, hulga karastusjookide, vorsti, lihapallide ja kartulipudruga (mida nad armastasid). Võtsime laenu-

kus esinevad artistid, on karussellid, karnevalirongkäigud, raadioautod, mägi- ja oruraudteed ning hulgaliselt loteriisid. Kõike seda korraldavad lastepäeva komiteed lastepäeva kindralite ja nüüd ka kuningannade juhtimisel.

Terve kogutud raha eest korraldatakse vaeste, kitsastes tingimustes elavate, kõhnade või haigete ja nõrkade linnalaste suveveetmine maal „suvekoloonias”. Kaugele ära kitsastest korteritest, tiheda liiklusega tänavaist, heitgaasidest, väikestest ja räpastest tagaõuedest. Selle asemel on värske õhk: ujumine, kalapüük — isegi vähipüük — purjetamine, kanuumatkad, mäng ja palju muud lõbusat.

Lastepäeval kogutud raha on toonud ja toob ka nüüd suurt kasu ning kommertsjõududele ei anta mingit võimalust! Rootsis satub lastepäev mai kesktele, kuid ÜRO rahvusvahelist lastepäeva tähistatakse novembri alguses.

Ärge siis unustage ema, kinkige talle emadepäeva puhul väike valge lill!

Küpsisetort emale

Kas sul on ikka meels, et 11. mail on emadepäev?

Valmista emale üllatuseks hästi lihtne küpsisetort. Meisterda tort valmis juba eelmisel õhtul, siis jääb pidupäevahommikuks vaid kaunistamine.

Ära unusta ka lilli!

Tordi tarvis läheb vaja

- 3 pakki kohviküpsiseid
- 500 g hapukoort
- 3 dl kanget kohvi
- 1,5 spl suhkrut

Glasuur

- 1,5 spl võid
- 1,5 spl kakaod
- 2 spl hapukoort
- 2,5 spl suhkrut

Valmistamine

- Keeda kange kohv ja lisa soojale kohvile suhkur. Immuta kohvis 16 küpsist ja lao alusele esimene kiht.
- Määri küpsisele 250 g hapukoort ning lao peale järgmised 16 kohvis immutatud küpsist.
- Määri ülejäänud 250 g hapukoorega. Pealmiseks kihiks on jällegi 16 kohvis immutatud küpsist.
- Pane tort 15 minutiks külmkappi.
- Samal ajal valmista glasuur. Selleks sulata või ja sega see ülejäänud ainetega.
- Määri glasuur kohe tordile ja pane tort külmkappi tagasi.
- Emadepäeva hommikul kaunistada tort. Võid selleks kasutada mõmmidražeeseid, merekivikesi, marmelaadi. Võimalusi on muidki.

Head meisterdamist!

Ajaleht Rotala, mai 2003

Emade päev

Emadepäev on emade päev. See ei ole pelgalt tähistus kalendris, vaid ennekõike päev meie südames. Tavaliselt on selles päevas palju lilli, hoolitsust ja armastust. Nii võiks olla iga päev, mitte ainult siis, kui see kalendris seisab.

Mina lähtun põhimõttest, et seda hoolt ja armastust, mida on eriti palju just emadepäeval, peaks jaguma aasta ringi. Ega siis ema meile teistel päevadel vähem tähtis ole.

Poliitikuna pean tähtsaks, et võimalikult paljudel inimestel oleks Eestis hea elada. Sellest põhimõttest lähtuvalt oleme mõelnud ka meie peredele, kus on väga olulisel kohal ema.

Soovin sel kaunil päeval anda õnnesoovide kõrval ka lühikese ülevaate sammudest, mida oleme astunud, et meie emadel ja nende peredel ikka parem elu oleks.

Vanemahüvitis aitab jõuliselt kaasa Eesti iibe paranemisele. Pean tähtsaks, et ema saaks oma lapsega tema varajastel eluaastatel võimalikult palju koos olla. Kindlustunne, et beebiga on võimalik varasema sissetuleku vähenemist kartmata kodus olla, pikenes lapse pooltiseaastaseks saamiseni.

Noore inimesena tean hästi, kui vajalik on lapsele koolihariduse kõrval ka võimalus

KOMMENTAAR

Lauri Luik

riigikogu liige, Reformierakond

eneseteostuseks ning arenguks huviringis. Reformierakond peab vajalikuks, et iga laps saaks areneda ning osaleda talle huvi pakkuvates tegevustes. Seetõttu on meil rakendamisel programm, millega tagame ringiraha igale lapsele vanuses 6 kuni 19.

Pensiooni baasosa ja rahvapension tõusid. Tõstisime keskmise pensiooni 4500 kroonini. Tegu oli esimese sammuga paketist „Pensionid nelja aastaga kahekordseks”.

Programmiga „Igale lapsele lasteaiakoht!” lõime kohalikele omavalitsustele võimaluse taotleda raha uute lasteaiade ja söimekohtade loomiseks ning seniste lasteaiade seiskorra parandamiseks.

Soovin emadele kaunist emadepäeva, jõudu ja jaksu ning loodan, et ülalootletud sammud toovad rohkem päikesekiiri meie kõigi päevadesse.

Emadepäev

Emadepäev on maikuu teisel pühapäeval.

Emadepäeva tähistati esimest korda 10. mail 1908 Ameerika Ühendriikides Lääne-Virginias Graftoni kirikus.

Eestis tähistati seda päeva esimest korda 1922. aastal Uderna koolis piduliku koosviibimisega, mille organiseeris Naiste Karskusliit Helmi Mäelo algatusel. Üle-eestilisena tähistati seda päeva aasta hiljem 3. juunil 1923. Emadepäeva tähistamine kogus populaarsust ja seda tähistati 1940. aastani. Uuesti hakati Eestis emadepäeva tähistama 1988.

Allikas: Vikipeedia

Kunagised osmussaarlased käisid kodusaarel kabelivaret korrastamas

Kabeliprojekti rahastab Gustav VI Adolfi Rootsi kultuurifond, kes eraldas selleks suveks 75 000 Rootsi krooni

Kaie Ilves
kaie@le.ee

Aprilli lõpus sõitsid Rootsist Osmussaarele kunagiste saareelanike järeltulijad, et konserveerida Osmussaare kabelivaret.

Kohapeale sõitis viis inimest Rootsist ja ehitusmeistrid OÜst Säästvad Ehituslahendused.

Teise maailmasõja ajal tõsiselt kannatada saanud kabelist on säilinud vaid fassaad ja torn.

„Esimese tööna eemaldasime torni jalamilt varingurisu ja valmistasime tellingute jaoks ette pinna,” ütles Osmussaare kabeli konserveerimistööde projektijuht Lea Täheväli Stroh.

Seejärel ümbritseti torni tellingutega, et see edaspidi üle krohvida ja katuse alla saada.

Torni ülemine äär puhastati ja parandati. „Katuse torn on lagunenu ja selle kõrgus on ajajooksul tasapisi vähenenud. Et algne kõrgus pole teada, parandati müüri serv praegusel kõrgusel,” ütles Täheväli Stroh.

Kõrvaldati ka torni kagunurgas olnud pommikahjustus ja tehti sisseviskekiht sügavamatele vuukidele.

Rootslastest talgulised kaevavad välja pikihoone müüri ja korrastasid kabeliaeda. „Leidsime kaks rõngasristi, üks neist 1789. aastast, ja hauatähiste osi,” ütles Täheväli Stroh.

Fotode järgi markeeriti vana piirdemüür väikeste kividega. Tulevikus ehitatakse sinna kohta uus paekivimüür.

Konserveerimistööd jätkuvad suvel. Praegu on koostamisel katuseprojekt. Katuse

Osmussaarel kabeli pikihoone müüri välja kaevates ja kabeliaeda koristades leidsid talgulised kaks vana rõngasristi ja hauatähiste osi.

ERAKOGU

alla peaks kabel saama sel suvel, ka parandatakse suvel tornimüüri vuugid.

Osmussaarlaste järeltulijaist talgulised sõidavad saare

rele taas juuni keskel ja juuli keskel, et pikihoone müüri risu alt välja kaevata.

Osmussaare kabeli konserveerimisprojekt algas 2007.

aasta suvel, mil talgulised puhastasid kabeli ümbruse ja varem võsast, otsisid haudu ja riste ning tuvastasid kunagise kabeliaia müüri asukoha.

Projekti rahastab Gustav VI Adolfi Rootsi kultuurifond, kes eraldas selleks suveks 75 000 Rootsi krooni. „Raha laekub ka annetustest,” märkis Täheväli

Stroh. Kokku on suveks raha 240 000 Eesti krooni.

Konserveerimisprojekti tellija ning teostaja on Odensholms Byalag.

Marimetsa piirkond sai meened

Marimetsa Sõprade Seltsi korraldatud meenekonkursile esitas neli Läänemaa käsitöömeistrit kokku kümme tööd.

Konkursikomisjon tunnistas need kõik ka nõuetekohaseks ja Marimetsa piirkonnale iseloomulikuks.

Konkursi juhend nägi eriti õnnestunud tööde esitajaille ette ka auhinnad.

5000kroonise peaauehinna vääriliseks tunnistati Aide Leit-Lepmetsa savist õllekruusid. Siim Prangile tõi 3000kroonise II auhinna tema Sookoll ning Aide Leit-Lepmetsale veel III auhinna savist lillevaas.

Marimetsa piirkonna ametlikud meened on ka Siim Prangi käsipeegel, Urve Sikemäe klaasehistööd, Aide Leit-Lepmetsa dekoratiivtaldrik ning Elle Palmpuu linased märss, linik ja kotikesed.

Meenete kasutamiseks sõlmatakse nende autoritega lepingud ning Marimetsa Sõprade Selts toetab meenete tootmist nii turundusmeetmetega kui ka rahaliselt.

Esimene tellimus tehakse Aide Leit-Lepmetsale jalgrattasarja Rakser Marimetsa Kapp

Marimetsa Sõprade Seltsi juhatusel liige Sven Köster on rahul meenekonkursi tulemusega.

ERAKOGU

etapiauhindade valmistamiseks.

Kõik konkursile esitatud tööd jäävad Marimetsa Sõprade Seltsile, et säilitada need kui tulevase Marimetsa muuseumi eksponaadid.

Meene pidi olema soovitatavalt kohalikust materjalist ja kujunduses oli kohustuslik kasutada sõna „Marimetsa”.

Marimetsa Sõprade Seltsil oleks väga hea meel, kui pärjatud meened leiaks nüüd tee

Läänemaa suveniirimüüjate lettidele.

Kes meistreid tunneb, võib kohe tellimused esitada. Kontakti saab ka Eha Juuriku kaudu Kullamaa vallavalitsusest.

Aare Vaalma

Restoran Blu Holm
Sadama 9/11 tel 472 4416, 472 4407

Suvemenüü:
Peekonis küpsetatud hiidkrevetid tomatileeme ja uputatud munaga
Grillitud aedvilja-kartulisalat küpsetatud lambakaree ja soolakurgi tartariga
Haugifilee siniteo-apelsini kastme ja aedviljapüreega
Meloni-mündisupp maasika sorbeega
Sokolaadifondant jäätisega

Nautige maitset!
Restoran avatud
E - P 12 - 24

Blu Holm
Restoran

Istutusaeg on täies hoos

Taimede seisukohast on parim istutusilm niiskel uduvihmasel vähese tuulega päeval

Kevadel tuleks istutamist alustada niipea, kui ilm ja mullaolud vähegi lubavad.

Paljasjuursete taimede mahapanek jääb üldjuhul aprilli, kuid arvukate laatade tõttu paraku ka maisse. Selleks ajaks on aga istikud enamasti tugevasti lehtinud.

Mida varem saavad paljasjuursed istikud maha, seda kiiremini algab nende kasv ja areng.

Hilinenud istutamise järel tekib taimedel kasvuseisak ja võrse pikkus piirdub vaid mõne sentimeetriga. Eriti aegsasti tuleks istutada põõsad, mille pungad kipuvad varakult puhkema.

Taimede seisukohast on parim istutusilm niiskel uduvihmasel vähese tuulega päeval. Ereda päikesega ei tohiks küll istutada, kuid selleks tungiva vajaduse korral tuleb istiku juuri korralikult niisutada ning aurumist takistava materjaliga (nt killega) või niiske mullaga katta.

Nõuistikut eelised

Kevadel on aias niigi palju tööd eelkõige üheaastaste taimede külvi ja istutamisega. Tavaliselt langeb paljasjuursete istikute mahapanek just samasse aega.

Nõuistikutega võib aga oodata nende kiirete toimetuste lõpuni ning istutamise alles siis ette võtta. Potis juurdunud istikuid (kasvukotist või –potist väljavõtmisel on näha läbipõimunud juurevõrgustikku) võib panna maha kogu taime- de kasvaja jooksul.

Enne nõu eemaldamist tuleb juurepall korralikult läbi kasta. Viletsa kastmisvõimaluse korral ei soovitaks istutamiseks valida vaid kuumu põua- aega. Kuna nõuistiku juured

ulatuvad sageli mullapalli pinna kihti, peaks ta uues kohas senisest mitme sentimeetri võrra sügavamale istutama.

Kui poti põhjas on juured väga keerdunud (nõu on istikule väikeseks osutunud või on istik potis liiga kaua olnud), tuleks sasipundart ettevaatlikult lahti harutada ning juured istutusaugus laiali suunata.

Kui paljasjuurne istik vajab juurdumiseks aega ning taime kasv on sel ajal pidurdunud, siis nõuistiku kasv jätkub samas tempos kohe pärast istutamist.

NB! Kui nõuistik jääb mitmeks päevaks istutamata, ei tohi juurepallil lasta ära kuivada!

Mida jälgida istikute ostmisel?

Päritolu. Meie kliimas on väga tähtis, et istik oleks pärit kas Eestist või sarnaste loodusoludega maalt. Kesk- või Lõuna-Euroopast toodud taimed osutuvad meil sageli talveõrnaks (välja arvatud kõrgmäestike karmimaist oludest toodud taimed).

Pehmema ja ühtlasema talve korral ei juhtu ehk midagi, kuid järsk õhutemperatuuri kõikumine, sula ja külma vaheldumine võib kahjustada isegi karmimast sisemaisest piirkonnast pärit taimi.

2005./2006. a lumeta pakasega talv oli taimedele tõeline katsumus ja sõelus tavalisedki taimeliigid välja, eksootilisemaid liikidest või sortidest rääkimata.

Seepärast tuleks istikute ostmisel alati nende päritolu vastu huvi tunda! Valida võib juhumüüja või tuntud ja kontrollitud puukooli vahel.

Aia rajamisel on mõttekas

istutada põhipuudeks ja –põõsasteks Eesti puukoolides kasvatatud taimed. Sissetoodud huvipakkuvad, kuid meil kohanemata taimevormid võiks paigutada kohtadesse, kus nende võimalik väljaminek aia üldpilti ei rikuks.

Vale turustusaeg. Taimedele on halb, kui paljasjuursed istikud lähevad uue omaniku kätte siis, kui neil kevadel juba suured lehed küljes. Sooja ja niiske ilmaga kaotavad taimed lehtede kaudu palju niiskust, saamata seda juurte kaudu piisavalt lisaks. Pärast istutamist võivad taimed pikaks ajaks põdema jääda.

Istikute kahjustused. Ostmisel tuleks istikut iga nurga alt hoollega kontrollida, et see ei oleks vigastatud, kuivanud ega haigustest tabandunud.

Lisasoovitus. Müüjat tuleks paluda teha istikule ka esmase kujundusloikuse või näidata okstel kohad, kus aiapidaja pärast taime juurdumist ise kääridele voli saaks anda. Kui noor puu algkäpimisteta aastaid omasoodu kasvab, on hilisem võrakohendus märksa keerulisem.

Istutustööd

Istutusaugu kaevamine. Istutusaugu kaevatakse silinderjas või tüvikoonusjas (alt laienev).

Augu mõõtmed valitakse taime liigimase suuruse ja juurestiku ruumivajaduse kohaselt. Koduaias võiksid tugeva makasvuliste viljapuude istutusaugud olla läbimõõduga 1–1,5 ja sügavusega 0,6–0,8 m. Nõrgemakasvulistel vastavalt 0,5–0,7 × 0,3–0,4 m. Kuna marjapõõsaste juurekava ei tungi kaugeltki nii sügavale kui viljapuudel, piisab juurestikku vabalt mahutavast istutussüvendist.

Ilupuu istutusauk peaks keskmise ja kergema mullalõimise korral olema 80 cm läbimõõduga ja 100 cm sügavusega, raskepoolisel lõimisel vastavalt 100 ja 120 cm ning väga savika maa korral 120 × 150 cm.

Kaevamisel tuleks pealmine viljakas mullakiht panna augu ühele servale ja vähemviljakas põhjakiht teisele äärele.

Augud tuleks kaevata ja täita parandatud (viljaka) mullaga. Enne istutamist tekitatakse augu põhja keskele koonusjas mullakuhik, mille külgi mööda saab juuri ühtlaselt laiali suunata.

Istikute ja mulla ettevalmistamine. Paljasjuurseid istikuid peaks enne mahapanekut paar tundi juuripidi vees hoidma. Väga kuivad istikud vajavad veelgi pikemat leotamist. Nõuistikute korral jääb see mure ära. Tähtis on vaid, et juurepall oleks enne istutust korralikult läbi kastetud.

Enne istutamist vajab augu täiteks kasutatav muld väetamist ja lupjamist (välja arvatud nt rododendronid, kanarbikud ja männid).

Kevadel tuleks kasutada lämmastikurikkamaid väetisi, sügisel neid aga vältida. Istutusaugu kastetakse enne taime mahapanekut korralikult läbi. Nõuistik eemaldatakse potist või kilekotist.

Mullapalliga istiku juurte ümber seotud kangas võetakse ettevaatlikult ära alles istutusaugu põhjas (spetsiaalne lagunev kangas võib mullapalli ümber jääda).

Istutamisel peaks vähemarenenud võraosa jääma lõuna poole.

Istutussügavus. Üldjuhul tuleb istutamisel jälgida, et juurekael või pookekoht maapinna suhtes senisele kõrgusele jääks. Liiga kõrgele istutatud

taimede juured võivad hiljem mullast välja tulla. Kirsi- ja ploomipuul põhjustab kõrge istutus ülemäärast aluse- või juurevõrsete kasvu. Mida kergem on muld, seda ohutum ka normaalsest sügavamale istutamise.

Lehtpuud ja –põõsad istutatakse senisele kasvutasemele või kõige rohkem 5 cm sügavamale, marjapõõsal võib hargnemiskoht jääda 5–10 cm sügavusele. Kunagi ei tohi neid aga kõrgemale istutada.

Okaspuud tuleb istutada samale sügavusele, kui need enne kasvasid (mõned aiapidajad praktiseerivad ka sügavama istutamist).

Õrnemad poogitud taimed istutatakse nii, et pookekoht

jääks talvekahjustuste ohu vähendamiseks 5–15 cm mulda (roosi- ja elulõngasordid). Väljas olev poogendiosa saab talvel sageli kahjustada, kuid mulda jääv osa on paremini kaitstud. Pealegi tekivad nii juurmistest pungadest uued võrsed ja arenevad lisajuured.

Liigniiskes aias, kus põhjavesi väga kõrgel asub, tuleks taimed mullakuhilasse, s.o ümbritsevast maapinnast veidi kõrgemale istutada (see ei tähenda juurekaela või pookekohajätmist kõrgemale). Samuti peaks toimima ja ühtlasi liisama istutusaugu liiva või turvast seal, kus mullalõimiseks on raske liivsavi. Nii väheneb juurte õhupuudusesse jäämine.

Teeme metsakoos

Tule ja küsi lähemalt - Stora Enso Rapla metsakontorist
Tallinna mnt 42, 79512 Rapla
Telefon 489 2530 Faks 489 2531
Ostujuht: Tambet Song 502 6071

STORA ENSO
metsamanike esimene valik

Haapsalus
Lahe tn.10 ridamajas
MÜÜA
uus 2-toaline korter
HIND 920 000.-EEK
www.masterinvest.ee info 50 30 600

PEUGEOT HYUNDAI SUZUKI SEAT

Soodushinnad kuni 31. mai ERIPAKKUMISED

UUEMÕISA AUTOKESKUS
www.uak.ee

SELLE KEVADE MOOD

Kanna vanametall Kuusakoskisse!
Võida Ehituse ABC kinkekaart!

Vanametalli ja akude ost
Pärnus, Savi 30, tel 443 7748; Paldiskis, Rae põik 14, Lõunasadam, tel 674 1032
Kampaania reeglid www.kuusakoski.ee
Kampaania kestab kuni 31.05.2008

KUUSAKOSKI RECYCLING

Harju Elekter Elektrotehnika

Juhtiv keskk- ja madalpinge jaotusseadmete tootja Eestis

Lehtmetallist kilbikestad

Kvaliteetsed pulbervärviga kaetud metallkorpused on mõeldud kasutamiseks elektrenergia arvestus- ja jaotuskilpidena sisetingimustes.

HEK/HEV-sarja kestadid valmistatakse erinevates mõõtudes, erinevate moodul- ja arvestikohtade arvuga, nii pind- kui süvispaigaldamiseks.

KÜSI LISA KAUPLUSTEST!

- AUTEL BÜROO
- A&T ELEKTER
- BAUHOFF
- TEHNIKA ÄRI (Lihulas)

HARJU ELEKTER
Nelikümmend aastat kogemust!
www.harjuelekter.ee/elektrotehnika

40

ARVO TARMULA

Muid soovitusi

- Istutamisel tuleb kindlasti arvestada taimede sobivust kasvukohale. Näiteks pihlakat ei maksa istutada raskesse savimulda ega kuuske kuivale künkaharjale.
- Kui mulla toitainesisalduse jm näitajate suhtes tekivad kahtlused, kuluks viia proov laborisse uurimiseks.
- Kui valida on vaid märjavõitu maa, tuleks enne istutamist kraavid kaevata või kuivendustorustik paigaldada.
- Võimaluse korral võiks taime ümbruse mullaniiskuse säilitamiseks 3–5 cm pakuse puukoore- või turbakihi katta.
- Kui istutamiskogemus on väike, võiks esimesel korral mõne targema appi kutsuda.
- Istutada on hõlpsam kahekesi: üks hoiab puud vajalikul kõrgusel paigal, teine aga lisab samal ajal mulda ning vajutab seda kinni. Kui istutusauk on sügisel ette valmistatud, läheb istutamine kiiresti.
- Iga taime küljes võiks vähemalt esialgu olla lipik liigi- ja sordinimega, samuti peaksid nimed kajastuma aiaplaanil.

Istutusaugu täitmine. Kerge- ma lõimise korral võib täitemullana kasutada sama pinnast, segades vajaduse korral enne hulka väetisi, lubiainet ja komposti. Leeliselembesed ilupuud ja põõsad ning kirsija ploomipuud vajavad korralikuks kasvuks ja arenguks lubjarikast mulda. Happelise maa korral tuleks istutusaugu lisada kas kustutatud lujja, põlevkivituhka, klinkritolmu, dolomiidijahu, kriidipulbrit vm lubiainet (1–1,5 kg/m²).

Värsket sõnnikut ei tohi vahetult juurte vastu panna, vaid katta enne mullakihi. Liiga raske muld oleks parem asendada kergemaga.

Puu ja põõsa juurestik peab jääma võimalikult loomupärasesse asendisse. Selleks pannakse istik augu keskele tekitatud mullakuhikule, mille külgi mööda saab juuri ühtlaselt laiail suunata. Augu täitmisel tuleb taime aeg-ajalt raputada — see tagab mulla sattumise kõikjale juurte vahele — ning tihendada mulda mitte vajutamise, vaid veega. Nii ei saa juured vigastada.

Lõplik kinnivajutamine toi-

mub tallates. Mulla kinnitalamist tuleb alustada kauge- malt ja lõpetada tüve juures, olles ise kogu aeg saapanina- dega tüve suunas.

Pinnase vajumine. Muld va- jub aja möödudes oluliselt kokku (kergema lõimisega meetripaksune mullakiht kuni 10 cm) ning istutamisel peab seda arvestama. Vajumi- ne on suurem sügavama augu ja raskema lõimise korral. Istutuskoha mullapind tuleb jät- ta algul sedavõrd kõrgemaks, et pinnase tihenedes jääks istik ümbruskonna suhtes sama- le tasemele. Mida koredamat materjali on augu põhja pan- dud, seda pikaajalisem on ka vajumine (rohkem kui aasta).

Kastmine. Kasta on kõige õigem istutusaugu täitmise ajal. Siis kulub vett vähem ning juured saavutavad mulla- ga tihedama kontakti. Pärast istutamist ja mulla kinnivaju- tamist tehakse hilisemaks kast- miseks tüve ümber kastmis- lohk ning aetakse piki istutus- augu piiri vee äravoolu takis- tamiseks madal vall. Edaspidi on soovitatav kasta noort puud pigem harvemini, kuid korra- ga väga põhjalikult — nii tun-

gib juurestik sügavamale. Tei- sel kasvuaastal puu enam üld- juhul lisakastmist ei vaja (küll aga põua ajal).

Toestamine. Istutatud puu vajab esialgu (juurdumise ajal) toetust. Tuulte meelevaldas olev mulda kinnitumata puu võib vastasel juhul kergesti kaldu minna ning nii juurdu- dagi. Selle vältimiseks lüüak- se maasse 10–20 cm kaugusele tüvest vähemalt kaks 1/3 kuni poole istiku kõrguseni ulatu- vat tugikeppi.

Seisukindluse suurendami- seks tuleks teivas vähemalt 10 cm ulatuses juba istutusaugu põhja lüüa. Ühe vaia puhul võib puu kergesti viltu vaju- da. Tüvi püsib kõige kindla- malt paigal, kui taime kohta panna kolm tugivaia. Väga suurtele ümberistutatavale puudele kuluks koguni neli tugiposti.

Sidumiseks tuleb kasutada laiemat pehmet nõõri, mis ei hõõruks koort katki. Sidumis- materjal ei tohi aga veniv olla, sest muidu ei püsiks puu pai- gal. Jäigema paela või traadi korral panna selle alla tüvele elastne materjal.

Paela ei tohi tüve ümber

liialt pingule tõmmata, sest puu kiire kasvu korral võib kinnitus hakata koorde sisse soonima. Puu istutusaugu so- bitamise ajal tuleks jälgida, et oksad ei jääks edaspidise hõõr- dumise vältimiseks vastu tuge.

Toestusmaterjaliks sobivad kuuse- ja männivaiaid läbi- mööduga 5–7 cm.

Teibad asetatakse üldjuhul püstjalt, kuid okaspuudel praktiseeritakse ka kaldvaia- dega toetamist.

Tavaliste ilu- ja viljapuude toed võib eemaldada pärast puu täielikku juurdumist (2–3 aasta pärast).

Nõrgakasvulistel pookealus- tel viljapuud vajavad aga pü-

sitoetust, sest nende juurestik on väike ja pinnalähedane ega suuda saagikat puud püsti hoi- da. Nende vaiaid peavad olema tunduvalt kõrgemad ning tu- gevamad kui ajutisel toetusel. Sel juhul kasutatakse puu kohta üht tugivaia.

Väino Eskla aiandusagronoom

Kevad toob kingituse!

5.-24. maini
pvc- või puitakende
tellijatele

TASUTA
PAIGALDUS!

Kasutage soodsat võimalust!

-ostes aknad mais,
hakkate maksma augustis
-sissemaks 0 krooni
-4-aastane järelmaks*

Kehitib järelmaksuga ostmisel.*

Haapsalu, Karja 20
tel. 472 9437
haapsalu@fenster.ee

FENSTER
TUNNUSTATUD AKNAEKSPERT

www.fenster.ee
1775

PANEKS UUE KATUSE?

tuleme kohale ja mõõdame. valmistame ning paigaldame. Üle Eesti.

Lihula mnt.27
Haapsalu

tel 472 4901
512 5543

www.toode.ee tasuta infotelefon: 800 7000

E 12. mai

06.23 Tānane kava
06.25 Terevisioon
08.45 Terevisioon*
11.00 Vastutule: Sirje Eesmaa
11.30 Vana aja asjad: Televisioon ja raadio
11.45 Hercule Poirot*
13.25 Internid – haiglatöö algus*
14.20 Mine metsa!*
14.45 Eksiarvamused*
14.50 MfKeskpäev
16.05 Südameasi
16.59 Öhtune kava
17.00 Aktuaalne kaamera
17.05 LE: Saame kokku Tomi juures
18.00 Aktuaalne kaamera
18.15 Bionina
18.45 Aktuaalne kaamera (vk)
19.05 LE: Saame kokku Tomi juures
19.30 Miljon senti
20.00 Kultuuriuudised
20.05 Osoon
20.35 112
21.00 AK. Ilm. Sport
21.35 Pehmed ja karvased
21.55 Väilisilm
22.20 Aktuaalne kaamera
22.25 Väilisilmesitleb: Pühasõja läkitused
23.15 Kultuuriuudised*
23.25 ETV live: Lauri Saatpalu & Katrin Mandel
00.20 Südameasi*
01.10 DfUrbanistlik elustiil. Lin-nasport
02.05 Paar*
02.58 Homme kava. ETV 24

05.55 Õpetajate tuba*
06.20 Multifilmid
08.00 Reporter*
09.00 Kirelõksus*
10.00 McLeodi tütrede*
10.55 Kodus ja võõrsil*
11.25 Braavo!*
12.50 Unelmale pulm*
14.30 Robin Hoodi uued seiklused
15.25 UUS! Kaunis Lucia, 1/123
16.30 Põletav armastus, 9/170
17.30 Kirelõksus, 149/187
18.30 Kodus ja võõrsil
19.00 Reporter
20.00 Vösareporter
20.35 Saladused
21.25 MfJust nagu armastus
23.30 Meedium
00.25 Ärapanija*
00.55 Sõbrad
01.20 Kuhu koer on maetud
02.05 Mulla all
02.55 Ole terve!*
03.20 Kodusaade*
04.00 Reporter*

06.25 Multifilmid
08.05 Mu armas paksuke
09.00 Marina*
09.55 Kirgedetorm*
10.55 Kodu keset linna*
11.25 Vaprad ja ilusad*
11.50 Mõrv sai teoks*
12.45 Naabrist parem*
13.40 Kes tahab saada miljonäriks?*
14.35 Kõigenaljakamad koduvi-deod
15.05 Nanny
15.40 Mõrv sai teoks
16.35 Marina
17.30 Vaprad ja ilusad
17.55 Kirgedetorm
18.55 Seitsmesed uudised. Krimiuudised
19.30 Kodu keset linna
20.00 Raport
20.30 C.S.I. Kriminalistid
21.25 SUUR FILM: MfPunane draakon
23.50 C.S.I. New York
00.50 Päästjad mägedes
01.45 Raport*
02.10 STOP!*
02.35 Odüsseia 5*
03.25 TV Nightchat
05.55 Uudised. Krimiuudised

T 13. mai

06.23 Tānane kava
06.25 Terevisioon
08.45 Terevisioon*
11.00 Miljon senti*
11.25 112*
11.50 Väilisilm*
12.15 DfProjekti laste heaks
13.10 DfUrbanistlik elustiil. Lin-nasport*
14.05 Maahommik*
14.52 Eesti aja lood: Uusasundused*
15.15 Kuniks elu
15.40 Laulge kaasa!: Narva
16.05 Südameasi
16.59 Öhtune kava
17.00 Aktuaalne kaamera
17.05 LE: Saame kokku Tomi juures
17.50 Korvpalli Eesti meistri-võistluste 1. finaalmäng TÜ/ Rock — BC Kalev/Cramo
18.45 Aktuaalne kaamera (vk)
18.56 Korvpalliülekanne jätkub
20.00 Kultuuriuudised
20.05 Meie
21.00 AK. Ilm. Sport
21.35 OP!
22.05 MfKoer, lennuk ja laulupi-du
23.15 DfHolland ja Oranje kuningakoda
23.35 Kultuuriuudised*
23.45 Täheleav: Eve Viilup*
01.00 Südameasi*
01.50 Kaput ja Zösky
01.55 Kuniks elu*
02.23 Homme kava. ETV 24

05.50 Guinnessirekordid
06.20 Multifilmid
08.00 Reporter*
09.00 Kaunis Lucia*
10.00 McLeodi tütrede*
10.55 Kodus ja võõrsil*
11.25 Vösareporter*
11.55 Ärapanija*
12.25 Staaride magus elu – Superkulutajad 2007*
13.25 Eesti vs. Jõekalda*
14.35 Robin Hoodi uued seiklused
15.30 Kaunis Lucia, 2/123
16.30 Põletav armastus, 10/170
17.30 Kirelõksus, 150/187
18.30 Kodus ja võõrsil
19.00 Reporter
20.00 Krimi
20.30 Summaüksus
21.35 MfAntikiller 2: Antiterror
23.55 Supernatural
00.50 Mootorite maailmas
01.05 Sõbrad
01.30 Räpane Mackey
02.15 Kuhu koer on maetud
03.00 RD: Pooletonnine emme*
03.25 Rooli võim*
03.50 Reporter*
04.40 Prohvet

06.25 Multifilmid
08.05 Mu armas paksuke
09.00 Marina*
09.55 Kirgedetorm*
10.55 Kodu keset linna*
11.25 Vaprad ja ilusad*
11.50 Mõrv sai teoks*
12.45 C.S.I. Kriminalistid*
13.40 Vöta või jäta*
14.35 Kõigenaljakamad koduvi-deod
15.05 Nanny
15.40 Mõrv sai teoks
16.35 Marina
17.30 Vaprad ja ilusad
17.55 Kirgedetorm
18.55 Seitsmesed uudised. Krimiuudised
19.30 Kodu keset linna
20.00 Kaua võib
20.30 C.S.I. New York
21.25 MfAhelreaktsioon
23.30 C.S.I. New York
00.25 Armastuseta Sinu
01.45 Kaua võib*
02.10 TV Nightchat
05.55 Uudised. Krimiuudised

K 14. mai

06.23 Tānane kava
06.25 Terevisioon
08.45 Terevisioon*
11.00 OP!*
11.30 MfKoer, lennuk ja laulupi-du*
12.45 Muinas TeeVee: Tallinna maja
13.10 Jätku leiba!*
13.35 Siin ja praegu: Andrus Vaarik
14.15 Bionina*
14.45 Kaput ja Zösky
15.05 Kuniks elu
15.30 Laulge kaasa!: Ülenurme
16.05 Südameasi
16.59 Öhtune kava
17.00 Aktuaalne kaamera
17.05 LE: Saame kokku Tomi juures
17.50 Korvpalli Eesti meistri-võistluste 2. finaalmäng TÜ/ Rock — BC Kalev/Cramo
18.45 Aktuaalne kaamera (vk)
18.15 Puutepunkt*
18.45 Korvpalliülekanne jätkub
19.05 LE: Saame kokku Tomi juures
19.30 Eesti lood: Kahe näoga saar
20.00 Kultuuriuudised
20.05 Pealtnägija
20.55 Saatevigad BBC moodi
21.00 AK. Ilm. Sport
21.35 Foorum
22.25 Aktuaalne kaamera
22.30 dokkaader. Unistusipüüd-mas
23.25 Kultuuriuudised*
23.30 Teletaip*
00.00 Riigikogu infotund
01.00 Südameasi*
01.50 Kaput ja Zösky
02.00 Kuniks elu*
02.28 Homme kava. ETV 24

05.55 Guinnessirekordid
06.20 Multifilmid
08.00 Reporter*
09.00 Kaunis Lucia*
10.00 McLeodi tütrede*
10.55 Kodus ja võõrsil*
11.25 Krimi*
11.55 Meedium*
12.55 Rooli võim*
13.25 Summaüksus*
14.35 Robin Hoodi uued seiklused
15.30 Kaunis Lucia, 3/123
16.30 Põletav armastus, 11/170
17.30 Kirelõksus, 151/187
18.30 Kodus ja võõrsil
19.00 Reporter
20.00 Las Vegas. Viimane osa!
21.00 Nip/tuck
22.00 Jälgijätmata
22.55 Kurjuse kannul
23.50 Viking Lotto
23.55 Miljardärede magus elu
00.55 Sõbrad
01.20 MfAntikiller 2: Antiterror*
03.15 Kuhu koer on maetud
04.00 Vösareporter*
04.25 Krimi* **04.50** Reporter*

06.25 Multifilmid
08.05 Mu armas paksuke
09.00 Marina*
09.55 Kirgedetorm*
10.55 Kodu keset linna*
11.25 Vaprad ja ilusad*
11.50 Mõrv sai teoks*
12.45 C.S.I. New York*
13.35 Laste maailm*
14.05 Kaua võib*
14.35 Kõigenaljakamad koduvi-deod
15.05 Nanny
15.40 Mõrv sai teoks
16.35 Marina
17.30 Vaprad ja ilusad
17.55 Kirgedetorm
18.55 Seitsmesed uudised
19.30 Kodu keset linna
20.00 3D–dokument: Peadpidi koos*
21.00 Kondid
22.00 Top Gear
23.05 Üksus
00.05 Päästjad
01.00 Lõviisa
01.25 Starsky & Hutch
02.15 TV Nightchat
05.55 Uudised. Krimiuudised

N 15. mai

06.23 Tānane kava
06.25 Terevisioon
08.45 Terevisioon*
11.00 Pehmed ja karvased*
11.15 Foorum*
12.10 Riigikogu infotund*
13.10 DfHeyssel 1985, reekviem karikafinaalile
14.40 dokkaader. Unistusipüüd-mas*
15.35 Kaput ja Zösky
15.45 Kuniks elu
16.05 Südameasi
16.59 Öhtune kava
17.00 Aktuaalne kaamera
17.05 LE: Saame kokku Tomi juures
17.50 Korvpalli Eesti meistri-võistluste 2. finaalmäng TÜ/ Rock — BC Kalev/Cramo
18.45 Aktuaalne kaamera (vk)
18.56 Korvpalliülekanne jätkub
20.00 Kultuuriuudised
20.05 Paar
21.00 AK. Ilm. Sport
21.35 HotDok. Neli pulma ja hukkamine
22.30 Aktuaalne kaamera
22.35 Muusikaalu
23.00 DfVastutuulesaal
00.00 Kultuuriuudised*
00.05 Meie*
00.55 Südameasi*
01.45 Kaput ja Zösky
01.55 Kuniks elu*
02.17 Homme kava. ETV 24

05.55 Guinnessirekordid
06.20 Multifilmid
08.00 Reporter*
09.00 Kaunis Lucia*
10.00 McLeodi tütrede*
10.55 Kodus ja võõrsil*
11.25 Las Vegas*
12.20 Kelgukoerad*
13.20 Kodusaade*
14.05 Nurjatud koerad
14.35 Robin Hoodi uued seiklused
15.30 Kaunis Lucia, 4/123
16.30 Põletav armastus, 12/170
17.30 Vösareporter*
18.00 Bingo Loto
18.30 Kodus ja võõrsil
19.00 Reporter
20.00 Eestlane ja venelane
20.30 Üleaedsetele külla!
21.30 MfElumeeeste kool
23.30 MfPereisa
01.50 Sõbrad
02.15 Kuhu koer on maetud
03.00 Mulla all
03.55 Hooaeg*
04.35 Parim maitse*
05.00 Reporter*

06.25 Multifilmid
08.05 Mu armas paksuke
09.00 Marina*
09.55 Kirgedetorm*
10.55 Kodu keset linna*
11.25 Vaprad ja ilusad*
11.50 Mõrv sai teoks*
12.45 Kondid*
13.40 3D–dokument: Peadpidi koos*
14.35 Kõigenaljakamad koduvi-deod
15.05 Nanny
15.40 Mõrv sai teoks
16.35 Marina
17.30 Vaprad ja ilusad
17.55 Kirgedetorm
18.55 Seitsmesed uudised
19.30 Kodu keset linna
20.00 Raport
20.30 Naabrist parem
21.30 MfDonnie Brasco
23.55 Dr. House
00.50 Kutsuge Cobra 11
01.40 Raport*
02.05 Naabrist parem*
02.50 TV Nightchat
05.55 Uudised. Krimiuudised

R 16. mai

06.23 Tānane kava
06.25 Terevisioon
08.45 Terevisioon*
11.00 HotDok. Neli pulma ja hukkamine*
11.55 Muusikaalu*
12.25 DfVastutuulesaal*
13.20 DfHolland ja Oranje kuningakoda*
13.40 Internid – haiglatöö algus
14.30 Ajalik ja ajatu*
15.00 Kaput ja Zösky
15.10 Kuniks elu
15.40 Laulge kaasa!: Pühajärve
16.05 Südameasi
16.59 Tānane kava
17.00 Aktuaalne kaamera
17.05 LE: Saame kokku Tomi juures
18.00 Aktuaalne kaamera
18.15 Jätku leiba!
18.45 Aktuaalne kaamera (vk)
19.05 LE: Saame kokku Tomi juures
19.30 Erisaade
20.00 Kultuuriuudised
20.05 Vabariigi kodanikud
21.00 AK. Ilm. Sport
21.35 Hollandi Kuninganna Beatrixi visiit
22.00 Teatriõhtu: Kohvoad
23.00 Aktuaalne kaamera
23.05 Teatriõhtu jätkub
23.55 Kultuuriuudised*
00.00 Pealtnägija*
00.55 Südameasi*
01.45 Ööfilm. Mõru kuu
04.00 Kaput ja Zösky
04.10 Kuniks elu*
04.38 Homme kava. ETV 24

05.55 Bingo Loto*
06.20 Multifilmid
08.00 Reporter*
09.00 Kaunis Lucia*
10.00 McLeodi tütrede*
10.55 Kodus ja võõrsil*
11.25 Üleaedsetele külla!*
12.25 Eestlane ja venelane*
12.55 Hooaeg*
13.40 Everwood
14.35 Robin Hoodi uued seiklused
15.30 Kaunis Lucia, 5/123
16.30 Põletav armastus, 13/170
17.30 Kirelõksus, 152/187
18.30 Kodus ja võõrsil
19.00 Reporter
20.00 RD: Meie pere kaksikud ja kuukud
20.30 Eesti vs. Jõekalda
21.35 Kelgukoerad
22.35 MfÕine vahtkond
00.30 MfSügis New Yorgis
02.20 Sõbrad
02.45 Nip/tuck*
03.30 Kurjuse kannul*
04.15 Reporter*
05.20 Kuhu koer on maetud

06.25 Multifilmid
08.05 Mu armas paksuke
09.00 Marina*
09.55 Kirgedetorm*
10.55 Kodu keset linna*
11.25 Vaprad ja ilusad*
11.50 Mõrv sai teoks*
12.45 Eesti otsib superstaari*
13.45 Eesti otsib superstaari: Hääletus*
14.10 Kutsuge Cobra 11*
15.05 Nanny
15.40 Mõrv sai teoks
16.35 Marina
17.30 Vaprad ja ilusad
17.55 Kirgedetorm
18.55 Seitsmesed uudised
19.30 Kodu keset linna
20.00 Vöta või jäta
21.00 Dr. House
22.00 MfPuhas vedamine
23.50 Huff
00.50 MfPainajad
02.35 Vöta või jäta*
03.25 Kutsuge Cobra 11*
04.15 Top Gear*
05.10 Uudised. Krimiuudised

L 17. mai

07.49 Tānane kava
07.50 Siim ja Semu. Gloria ja temapere. Marvi Hämmer. Karu-Kusti. Vennad koalad. Hüdronaudid
09.15 Animafilm Pagar ja korst-napühkija
09.30 Buratino tegutseb jälle
10.00 Maahommik
10.45 Õnne 13*
11.15 Pealtnägija*
12.00 Erisaade*
12.25 Draamasari Pühakuteelud
14.00 112*
14.20 Vabariigi kodanikud*
15.10 Paar*
16.05 Teel jalgpalli EM 2008 finaalturniirile
16.35 Pullilugu. Untsakad
16.45 Kodumets
17.14 Öhtune kava
17.15 Bioloogiline meel, 2/3
18.00 Aktuaalne kaamera. Sport
18.15 Mine metsa!
18.40 Eksiarvamused
18.45 Aktuaalne kaamera (vk)
19.00 Sinine planeet, 8/8
19.50 Eestirolaul: Everybody. Partners in Crime
20.00 Eurovisiooni eel
20.30 Õnne 13
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.20 Sport. Sport
21.35 Laululahing
22.50 MfAll orus
00.40 Briti muusikaauhinnad 2007
02.05 Pühakute elud*
03.39 Homme kava. ETV 24

06.05 Lastetaltsutaja
06.45 Mootorite maailmas*
07.00 Reporter*
07.50 MfTeekond vabadusse
09.35 Navigare
10.05 Saladused*
11.00 Kodusaade
11.45 Hooaeg
12.30 Parim maitse
13.00 Subboteja
14.00 Summ
14.05 MfÜksinda köögis
16.00 Ole terve!
16.30 Rooli võim
17.00 O.C.
18.00 Vennad ja õed
19.00 Reporter+
19.35 Anne Veski 30
21.00 MfJuhuslik önn
23.00 MfKättemaks Angelo eest
00.55 MfEla kord, sure topelt
02.25 MfÕine vahtkond*
04.00 MfElumeeeste kool*
05.40 Reporter+*

05.40 Kirgedetorm
07.20 Multifilmid
09.00 Simpsonid
09.30 Jimi maailm
10.00 MfKäpad
11.30 Odüsseia 5
12.25 Nõidus
13.20 STOP!
13.50 Ruudulipp
14.20 MfAasta uustulnukas
16.15 MfKartmatu punakuub
17.50 Säästukaardigaratted alla! Lõppmäng
18.00 Monk
18.55 Seitsmesed uudised: Nädalalõpp
19.25 Kestahabasaada miljonäriks?
20.25 Eesti otsib superstaari
21.35 Eesti otsib superstaari: Hääletus
22.05 MfIndiana Jones javiima-nestiretk
00.35 Diagnoos: mõrv
01.30 3D–dokument: Peadpidi koos*
02.15 Totaalne muutumine
03.00 TV Nightchat
05.55 Uudised: Nädalalõpp

P 18. mai

07.44 Tānane kava
07.45 Siim ja Semu. Inetu pardi-poeg ja minaka. Marvi Hämmer
08.40 Teretulemastminumaale
08.50 Allveelaev Olli
09.05 Patricku planeet
09.30 Eurovisiooni eel
10.00 Täheleav: Külliki Saldre
11.10 Laululahing*
12.25 Kuumad 70ndad
13.10 Jaak Sooaar & The Dynamite Vikings
14.05 Puutepunkt
14.35 Ajalik ja ajatu
15.05 Prillitoos
15.50 Korvpalli Eesti meistri-võistluste 3. finaalmäng BC Kalev/Cramo — TÜ/Rock
18.00 Aktuaalne kaamera. Sport
18.15 Eesti aja lood
18.45 Aktuaalne kaamera (vk)
19.00 Päevad, mis vapustasid 21. sajandit: Inimgenoomikaar-distamine
19.05 MfSügis
20.30 Teletaip
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.15 Aegluubis
21.35 Sport. Sport
21.50 Hercule Poirot
23.25 Kuumad 70ndad*
00.05 Bionina*
01.05 Sinine planeet*
01.54 Homme kava. ETV 24

06.05 Lastetaltsutaja
06.50 Lucky Luke'i seiklused
07.10 Rotid. Tom ja Jerry
08.00 Animafilm: Lumivalgeke: Õnnelik lõpp
09.15 Onu Raivo jutupliats
09.30 Alf
10.00 Eestlane ja venelane*
10.30 Eesti vs. Jõekalda*
11.35 Üleaedsetele külla!*
12.35 Üksikvanem otsib kaas-last*
13.35 MfÕnnelik õnnetus
15.20 MfTuleproov
17.00 O.C.
18.00 Vennad ja õed
19.00 Reporter+
19.35 Braavo!
21.00 Ärapanija
21.30 MfAnakonda
23.20 MfPelham 1–2–3
01.00 Las Vegas*
01.45 Jälgijätmata*
02.30 Reporter+*
03.00 MfKättemaks Angelo eest*

05.40 Kirgedetorm
07.20 Multifilmid
09.00 Simpsonid
09.30 Jimi maailm

JÄRJEJUTT

Tüdruk, kel meeldis istuda söögilaual

4.

Elin Toona
kirjanik

Mu isa oli üleni kunstnik. Ta oli hea inimene, aga mitte perekonnainimene. Kui tulin 1990. aastal esimest korda Eestisse, elas veel üks sugulane, isa venna Richardi naine Epp. Teata-ti, et ta ei taha mind näha. Ehmun sin veel rohkem, kui kuulsin, et minu ema olevat „ära jooksnud sakslastega”. Vist kõige hullem oli kuulda, et mu armsale Tambu Mammale (isa ema-le) oli öeldud, et me oleme surnud. See oli vist vanainimesele lihtsaim seletus asjadest, mida ei maksa siingi rääkida. Mis puutub „perekonnasse”, oli pettumusi palju. Arhiivis leidsin andmeid isa kohta, mis ei vasta tõe-le, aga millega ta oli samuti vist püüdnud meist eemalduda. Ta oli ütelnud ajakirjanik Oskar Kuningale, et oli „mobiliseeritud Venemaale ja osale-nud Jaroslavl-i ansamblis”. Teatri andmete järgi oli ta näite-juht Tallinnas ja Pärnus, kuni suri 1973. aastal. Veel enne tema surma taastasime kirjavahetuse. Midagi erilist ei julge-nud kirjutada, aga mul oli hea meel, et ta mind mäletas. Üks ema sõbranna teatrist oli talle andnud minu pildi ja teisele poole kleepinud minu esimese luuletuse Londoni „Eesti Hää-les”. Pildil olid mu silmad sirged (opereeriti Inglismaal, kui olin 14 aastat vana).

Kuigi kõik eelmainitu võis olla tingitud „poliitilistest olu-dest” ja minu pettumused vaid inglase/ameeriklase täielik naiivsus, olid need elamused siiski vapustavad ja umbes seal hakkasidki hargnema ema ja vanaema kodukootud mälestu-sed, millega nad olid püüdnud mulle luua „perekonda” ja „kodumaad”, et mul oleks midagi muud peale nende kahe inimese ja asjade, mis me Eestist kaasa olime toonud.

Ma ei teadnud siis veel midagi oma vanaisast luuletaja Ernst Ennost, peale selle, mida olin kuulnud kodus. Kutsusin teda „muts papaks” tema sünge pronksist profiili pärast. Kui jalu-tasime vanaemaga kalmistule, peatusime ikka tema mäles-tussamba juures Öhtu kaldal ja puhkasime samba jalal jalgu. Mämmä ütles, et taat surnud noorelt, „kuna tal oli luuletaja hing”. Olen kirjutanud tema eluloo ja mul on tuline kahju, et ma ei tundnud oma vanaisa. Ainult tema oleks teadnud minu-le nõu anda, kuidas elada üle igaveste igatsuste lagunemist, mitte otsida tähendust asjades, mida enam ei ole.

„KUI MAAILM OLI LEIVAST JA JUUSTUST” („When All The Trees Were Bread And Cheese”

Panin selle pealkirja oma autobiograafilisele kuuldemän-gule, mille tellis minult BBC 1970. aastal. Olin kirjutanud neile sarja lühijutte, kuuldemängu, luuletusi ja ühe menuka draamatilise TV monoloogi „Rose Watkins”. Seda kasutati mit-mes vormis, ka ühel noorte luulefestivalil Hullis. Mind peeti Inglismaal „tähelepanuväärseks nooreks kirjanikuks” siis, kui olin sealt juba lahkunud.

On vaieldav, kui palju „elulugusid” võib üks 33aastane ini-mene pakkuda. Kirjutasin sellest, kuidas me põgenesime 1944. aastal Eestist ja jõudsime Inglismaale.

Haapsalu vaikne muusikaline idüll lõppes juba parema aru-saamisega oma ümbrusest ja asjadest, mille eest mind varjati nagu last kunagi. Üks vene arst tuli meie eestuppa elama. Samal talvel: olime just istunud söögilauda, Vene sõdurid prahmatasid püssidega uksest sisse ja viisid kõik laualt. Eriti kahju oli singist, mille ema oli maalt toonud. Vaatasime köögi-aknast, kuidas Vene sõdurid sõid, jõid ja suplesid jääaugus, mille olid sinna raibunud. Viina olid nad nähtavasti saanud mujalt.

Vene arst lahkus. Saksa sõdurid olid hoopis viisakamad, ilusates mundrites ja läikivates saabastes. Ükskord olime va-naemaga promenaadil, kui meile tuli vastu neli sellist ohvit-seri. Kitsal teel jäime neile ette ja üks ohvitseridest lükkas meid kõrvale. Kukkusime vanaemaga üksteise otsa, tee äär-de.

Järgneb

Lääne Elu

Ilmub teisipäeval,
neljapäeval ja
laupäeval

Toimetuse address:

Posti 30, 90504 Haapsalu.
Toimetus 473 7222, kuulutused ja reklaam 473 7111,
faks 473 7040, e-post info@le.ee Kodulehekülg: www.le.ee

Peatoimetaja

Urmas Lauri
Toimetajad Lehte Ilves, Kaie Ilves, Tarmo Õuema, Enriika Liiv
Reklaamitoimetaja Remo Sirila; tel 505 2175

Küljendaja

Lauri Oja
Korrektor Heli Tammik
Fotograaf Arvo Tarmula

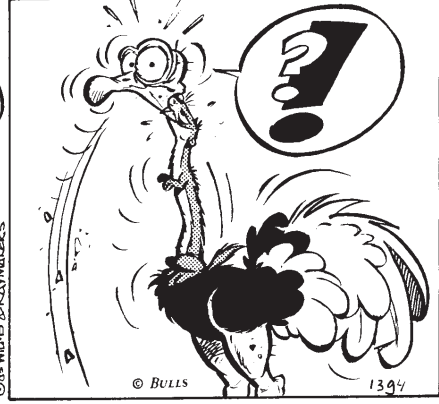
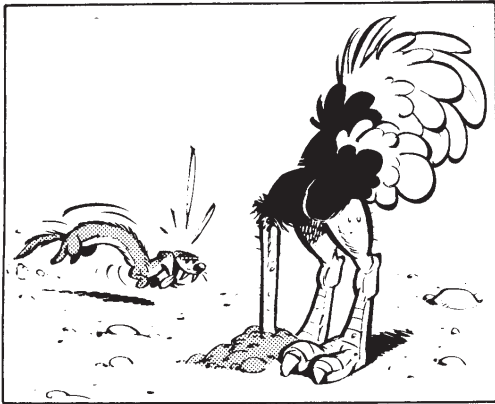
Kuulutuste vastuvõtjad Kaja Klettenberg, Helen Viispert
Raamatupidaja Vilma Hõövel

Väljaandja OÜ Lääne Elu: Posti 30, 90504 Haapsalu. Tel 473 7222.
Vastutav väljaandja Katrin Pämpuu

Trükitud Printallis

Toimetusel on õigus kirju ja kaastöid toimetada ja selguse huvides lühendada ning vaiikuliselt honoreerida. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. Kaebuste korral ajalehesisu kohta võib pöörduda Pressinõukogusse pn@eall.ee või tel 646 3363.

KOOMIKS

HAAPSALU LINNAVALITSUSE TEADE

Emadepäeva kontsert Haapsalu kursaalis

pühapäeval, 11. mail kell 16.

Haapsalu Kammerkoor, dirigendid Ulrika Grauberg ja Kadri Kelner.

Naiskoor „Kaasike”, dirigent Sirje Kaasik.

Haapsalu Meeskoor, dirigendid Killu Rasva ja Jaanus Kann.

Laulustuudio Do–Re–Mi laululapsed, dirigent Anne Pääsuke.

Jonas Grauberg.

Klaverimuusikat Alari Tammelt.

Viulimuusikat Katrin Kaasikult.

Kontsert on tasuta.

Korraldajad on Haapsalu Meestelaulu Selts,

Haapsalu Kutsehariduskeskus ja Haapsalu Linnavalitsus.

HAAPSALU

1279
ANNO DOMINI

TEATED

Lastekirjanduse päev täiskasvanuile

Esmasp, 12. mail Lääne maakonna keskraamatukogu loengusaalis Posti 3 II korrusel.
Kell 10–10.45 Multimedialne ja traditsiooniline laste- ja noorte-kirjandus. Tagasisaade Tartu algupärase lastekirjanduse päeva-le. Krista Kumberg.
Kell 10.45–12 Kaunitarid ja koletised. Kunstnik ja illustraator Viive Noor vaeb pilte uutes Eesti lasteraamatutes ning teeb tagasivaate Bologna lasteraamatumessile.
Kell 12–12.30 Kohvipaus.
Kell 12.30–13.15 Loeme koos. Oma loomingust ja tööst räägib lastekirjanik, luuletaja ja Eesti lastekaitse liidu projektijuht Kätlin Vainola.
Kell 13.15–14 Värske ja väärt. Uuemat lastekirjandust tutvustab Krista Kumberg.

Autogrammitund

Läänemaa keskraamatukogus (Posti 3) 14. mail kl 17.30 kirjanik Enn Vaino autogrammitund.
Üritus kõigile, tasuta.
Raamatukogu

Haapsalu üldgümnaasium

(Lihula mnt 12) ootab oma vilist-lasi ja õpetajaid **kooli kokku-tulekule** 30. mail kell 18. Kaasa võtta hea tuju.

Info ja registreerimine tel 472 4660, 552 0061 (öhtul), Liid-ia.

Korraldajad

Läänemaa Aianduse ja Mesinduse Seltsi

koosolek ja hoogtööpäevak on **neljap, 15. mail kl 11**. Kaasa võtta terasharjad ja värvimiseks pintsli-d.

Juhatus

Kömsi kevadlaat

18. mail algusega kell 10 Kömsi rahvamaja esisel platsil.
Teave tel 525 3236, 477 2741.
Korraldajad

Loeng

17. mail kl 12 Päeva Villas (Lai 7, Haapsalu) südame–veresoön-konna arsti dr Raul Mardi loeng „Noni lämmastikmonooksüidi kasu-likkusest inimese tervisele”. Hind 50 krooni.

Info tel 5557 8522, 527 9456.
Korraldajad

Avalik kirjalik enampakkumine

Martna vallavalitsus korraldab avaliku kirjaliku enampakkumise alljärgneva kinnistu müügiks:

Läänemaal Martna vallas Kirna külas asuv Möldre kinnistu nr 2373032 (45201:001:0164), mil-

TEATED

lel asuvad elamu ja kuur. Maa siht-otstarve on eluasemekohtade maa ja pindala on 6119 m². Enam-pakkumise alghind on 140 000 krooni. Tagatisraha 14 000 kroo-ni ja osavõtutasu 1400 krooni kanda Martna vallavalitsuse ar-velduskontole 10602002423002, märksõna „Möldre”.

Pakkumus tuleb esitada kirjali-kult, eesti keeles, kinnises ümbri-kus, millele on märgitud märksõ-na „Möldre”, hiljemalt 6. juuniks kell 14 Martna vallavalitsusse aad-ressil 90601 Martna, Martna vald, Läänemaa. Pakkumused avatak-se Martna vallavalitsuses (90601 Martna, Martna vald, Läänemaa) 9. juunil kell 14 nende registree-rimise järjekorras.

Varaga saab tutvuda Martna vallavalitsuse kodulehel www.martna.ee või pöörduda abivallavanema poole tööpäeviti kl 9–15.30 tel 472 5045 või 472 5041, e-post Tiiu.Aavik@martna.ee.

Pakkumuse esitamiseks kasu-tada avalduse vormi, mis on lisa-tud protseduurireeglitele www.martna.ee.

Martna vallavalitsus

Teabepäev

Läänemaa arenduskeskus koos-töös keskkonnaministeeriumi Lää-nemaa keskkonnateenistusega korraldab teabepäeva „**Ehitus-õiguse rakendamine ja loo-duskaitselfised piirangud**” **15. mail kl 9**. Teabepäeva lek-tor on jurist Tuulikki Laesson.

Teabepäev toimub LAK audi-tooriumis Lihula mnt 3, III korrus, Haapsalu.

Koolituse sihtrühm on Lääne-maa kohalike omavalitsuste amet-nikud, planeerijad, projekteerijad ja ehituse järelevalve inspekto-rid.

Teabepäeval osalemiseks pa-lume registreeruda LAKi hiljemalt 13. maiks, saata e-kiri aadressil info@lak.ee pealkirjaga „Teabe-päev” või tel 473 5538. Teabe-päeval osalemine on tasuta.

Teabepäeva finantseerib Kes-konnainvesteeringute Keskus.
SA Läänemaa Arenduskeskus

Soojusenergia katkestused

Soojustorustiku remondi tõttu suvehooajal ei väljastata soojus-energiat Haapsalu linnas:

19.–31. maini (katkestuse pik-kus 4 ööpäeva) Jaani 2, Lossi-plats 3, Metsa 38/40.

2.–20. juunini (katkestuse pik-kus 7 ööpäeva) Lahe, Suur–Lii-

va, Suur–Lossi, Wiedemanni 15a, 22.

25. juunist 6. juulini (katkestu-se pikkus 6 ööpäeva) Aiavilja, Eha, Ehte, Endla, Haava, Haava põik, Jalaka, Jaani, Kalda, Kar-ja, Kuuse 1–6, Lahe, Lihula mnt 1–7, Lossiplats, Met-sa, Niine 2–32, Niine põik, Nur-me, Posti, Potissepa, Sadama, Suur–Mere, Supeluse, Suur–Lii-va, Suur–Lossi, Tallinna mnt 1–6, Turu, Vaba, Võnnu, Wiede-manni, Öhtu kallas.

Katkestuse täpne aeg teata-takse nädal enne katkestust. Peale planeeritavate katkestus-te võib olla ka lühiajalisi katkes-tusi (avariitöid, uute tarbijate lii-tumine) 1–2 ööpäeva kogu soo-jusvõrgu piirkonnas.

Palume ebameeldivuste pärast vabandust!

Asi Eraküte
Haapsalu osakond

Elektrikatkestus

Elektrivõrgu hoolduse ja remondi tõttu on elektrikatkestus:

12. mail kl 9–11 Virtsus Maja-ka, Rahu, Raudtee, Uus, Kadaka t, Mere pst (v.a 1), Tallinna mnt 2, Tammi tee 2;

12. mail kl 9–16 Haapsalus Tal-linna mnt 6a–38a (paarisnumb-rid, v.a 20, 24, 28a);

12. mail kl 11–14 Ridase AJ;
12. mail kl 15–16 Tulveri AJ;
13. mail kl 9–12 Silli, Vessiku AJ;

13. ja 14. mail kl 9–16 Salajõe AJ;
13. mail kl 13–16 Jändi, Voose AJ;

14. mail kl 9–11 Kalaküla AJ;
14. mail kl 12–15 Antsu AJ;
15. mail kl 9–11 Sõpruse AJ Ni-gula küla;
15. mail kl 10–15 Muuseumi AJ;
15. mail kl 15–16 Ridala AJ;
16. mail kl 9–12 Põllumaa AJ;
16. mail kl 14–15 Metskonna AJ.

Palume vabandust!
Fortum Elekter AS

Proteesitööstus Gadox

võtab vastu neljap, 15. mail kl 10–12 sotsiaalmajas (Kastani 7).
Gadox

Toiduhügieenikoolitus

on neljap, 22. mail kl 15 Päeva Villas Haapsalus.

Registreerimine tel 515 2405, Aase Saareväli.

Rentokil OÜ

Lahkus igavikku
meie ema, vanaema,
vanavanaema ja ämm
ILSE TARANG
17.07.1908–8.05.2008

Leinavad omaksed

Ärasaatmine
reedel, 16. mail kl 13
Kullamaa kirikus.

Südamlik kaastunne
Ragnar Pajustele
vanaisa
surma puhul.

Kelli, Kalle, Kaili ja Rene

Mälestame
HEINO PAJUSTET.
Südamlik kaastunne Ellenile
abikaasa ning Raulile
perekonnaga isa, äia ja
vanaisa surma puhul.

Ester ja Arvo peredega

Iga lahkumine on raske,
iga teelesaatmine on valus...
Meie südamlik kaastunne
prk Kruuselile kalli
ema, ämma, vanaema ja
vanavanaema
HELJU ORIKU
kaotuse puhul.
Ülle, Sirle, Heli ja Marge

Südamlik kaastunne
kõigile lähedastele
HELJU ORIKU
surma puhul.

Aivar ja Eda

Südamlik kaastunne
Andres Kruuselile
ema
kaotuse puhul.

Jaanika ja Toomas

Südamlik kaastunne
Ain Kruuselile perega
ema, ämma ja vanaema
kaotuse puhul.

Mati perega Kirblast

KUULUTUSED

MÜÜK

• **Auto– ja majavõtmete valmistamine, lukkude paigaldus ja müük. Autoraadiod ja kõlarid. Autoalarmid.** LVL OÜ, Posti 39 (veetorni kelder), tel 473 3247 ja 507 7979.

• Nigula saeveski müüb ehituslikku saematerjali (eri ristlõiked), saunalavalauda ja järgatud küttepinde (30–50 cm). Tel 502 0531, 472 9121.

• Müüme põranda–, voodri– ja ehituslaudu mitmes laiuses. Vedu tasuta. Tel 506 4651.

• Müüa täispuidust voodid (2000 ×1600, madratsiga), 2999 kr. Kvaliteet tagatud. www.album.ee/voodimaterjal. Tel 5679 3301.

• Müüa kuivad pakitud kütteklot-sid ja kaminapuud 40liitrisest võrkotist, hind alates 25 kr kott. Kohalevedu tasuta. Tel 523 8503.

• Müüa soodsalt sauna– ja suitsuahjud, kaminad, pliidid, boilerid ja katlad. Tel 505 4355.

Kuiv **KÜTTEPUU** võrkotist. Pakitud **KÕDUSÕNNIK** (40 l) Tel 523 8852. TAMMARU FARM

ÕHKSOOJENDUSPUMBAD/ KONDITSIONEERID
Müük, paigaldus ja hooldus. Kontakt ja tellimine AirEnergy OÜ, Lihula mnt 3–301, 90507 HAAPSALU. Tel 473 4112, 5556 6971, info@airenergy.ee, www.airenergy.ee

Inglise kasutatud riiete müük
Haapsalu kultuurimajas T, 13. mail kl 12–13.30. Kaup ilus ja korralik.

• Müüa pakitud Sangla turbabriketti alusel. Kohalevedu tasuta. Tel 523 8503.

• Müüme saetud–lõhutud küttepuid, pikkus vastavalt soovile, h alates 500 kr/m³. Tel 5647 7650.

• Saekaater Lihulas müüb ehituslikku saematerjali ning lõhutud küttepuid ja –pinde. Tel 5342 6925, 5557 2800.

• Kullamaa vallas müüa kvaliteetset pakendatud söögikartulit, koos veoga. Tel 515 1757.

• **Sõelutud muld**, 200 kr tonn. Taebla autolammutus E–R 9–17.30. Teave tel 5192 5792, www.taeblaauto.ee

• Müügil naiste uus kevad–suvine moekollektsioon suurustes 36–52, lisaks palju soodsalt trikotaaži Austriast. Caramel Moda, Haapsalu kaubakeskuses.

• Müüa küülikupuurid ja bullerjan 01. Tel 5673 1364.

• **Oja Riiete Äri** uus kasutatud riiete kauplus üldgümnaasiumi (vene kool) keldriruumides, müügil ka mööbel. Sissepääs Staadioni tänava poolt. Avatud E–R 11–17.

• Müüa klombitud Ungru paekivid, sobivad aiapostide jms rajamiseks. Kivi mõõt 21×8×9. Tel 5677 9799.

• Müüa väga hea hinnaga (20 000 kr) tugeva mootoriga (15,5 hj) **muruniidutraktor Craftsman**. www.raider.ee, tel 473 3299 või 513 1511. Elar

• Müüa raudbetoonist trepiastmed (145×29 cm — 4 tk ja 135×35 cm — 1 tk), hind 400 kr/tk. Tel 520 5217.

• Müüa ümmargused suvemajad (saunad, lehtlad jne), saunaukse tumedad klaasid, haava lavamaterjal, valuväljed rehvidega 235–55–18 (sobivad Omega, Vectra, Safira ja Saab 0–3, 9–5). Tel 5198 8055.

• Müüa saunaahi koos veepaagiga ja ketassaag koos ketastega. Küsida tel 5332 1791.

• Müüa katuse– ja seinaplekki ning ehituslikku saematerjali. Tel 515 5750.

• Müüa uued mullafreesid 1,35m ja 1,80m töölaieuga. Tel 516 6101.

• Müüa kasutatud murutraktorid. Tel 508 8008.

• Müüa **puidubriketti**. Tel 507 8596.

• Müüa saetud ja lõhutud küttepuid: segapuu, 490 kr/m³; kuivpuu, 510 kr/m³, ja must lepp, 510 kr/m³. Vedu kuni 30 km kaugusele hinna sees. Tel 5648 6058.

• Esmaspäevast kolmapäevani (12.–14. mai) kell 10–17 Samaaria kaupluse õuel (Posti 6, Haapsalu) **suur mööbli soodusmüük**. Palume külastada!

• Müüa võorasemad ja tomatitaimi, hind 10 kr. Kohalevedu Haapsalu piires tasuta. Tel 5349 6681, www.hot.ee/lilleaed7

• Müüa kasutatud boiler (150 l, keraamiline sisu). Tel 473 5716.

• Müüa soodsalt klaasplastist septikud ja heitveemahutid (2–50 m³). Tel 5625 4568.

• Soodsalt müüa harilikku elupuu istikuid (kõrgus kuni 1 m). Sobib tuulekaitsehekiks. Samas müüa 2 kitsetalle. Tel 473 1006 õhtuti.

• Soodsalt müüa saetud–lõhutud küttepuid (kask). Tel 5625 9211.

Haapsalu Uksetehas müüb kütteks klotse.

Väike koorem — 2200 kr.

Suur koorem — 4000 kr.

Järjekord lühike. Teave ja tellimine tel 472 0800.

ASTELPAJU SEPA TALUS
Istikud ja külmutatud marjad. Tel 5340 9481.

• Valmistame ja müüme välis– ja sisepaneellaudu, põrandalaudu, piirdeliiste. Teostame hoovelteenust. OÜ Grinding Wood, tel 529 3267, 501 7574. Asume Taeblas.

• Müüa naistejalgratas Minerva City (3 käiku, värv hõbe ja punane, garantiiäeg). Tel 473 3656.

• Müüa uued ATM minikrossikad, hind al 12 900 kr. Vanadel mudelitel soodustus. Tel 510 7416. Vaata www.atm.racing.ee

• Müüa küttepuid: 30–50cm lõhutud ja 3m. Tel 5620 3809.

• Müüa voodri– ja põrandalaudu. Kojuvedu tasuta. Tel 505 5654.

OST

• Ostan, vean ja lõikan vanarau-da. Tel 5595 1309.

• Ostan töökorras Vene ruloonpressi. Tel 529 2630.

AUTO

AUTOD EUROOPAST.
www.rohilaid.ee, tel 557 6740.

KINNISVARA

KINNISVARA
Tallinna mnt 1, tel 473 3888; Karja 27A, tel 473 4000, www.kiva.ee
Kinnisvarateenused aastast 1992
OST–MÜÜK
Tallinna mnt 1, tel 473 3888, 505 8925.
HINDAMINE
Karja 27A, tel 473 4000, 522 1346.

apslund
kinnisvarabüroo
KINNISVARA OST–MÜÜK.
Kokkuleppel kohene kinnisvara väljaost.
Haapsalu, Posti 18, tel 518 2706, 502 0308, 473 1434.
Avatud E–R kl 10–17.30. www.apslund.ee

Aarete
KINNISVARA
Posti 21, Haapsalu, www.aarete.ee, tel 473 4376.
Professionaalseim ja suurima valikuga kinnisvarafirma Läänemaal ja Hiiumaal — abiks kõiges kinnisvaraga seonduvas.
Silvi Merilo — atesteeritud hindaja, atesteeritud maakler — tel 522 9958,
Hille Kanter — atesteeritud maakler — tel 515 2537,
Marianne Matisen — hindaja assistent, maakler — tel 520 3408,
Elve Plaas — maakler — tel 551 4724.

Parimad kinnisvaralahendused Arco Vara abiga!

• kinnisvara ost-müük
• hindamine
• konsultatsioon

Posti 1, Haapsalu
tel 47 37 451
haapsalu@arcovara.ee
www.arcovara.ee

PARIMAD LAHENDUSED KODUVAHETUSEL SEIB
KUKUKV
Tel 504 2164; 5394 0403
www.kukukv.ee

• **Ennustuse Kinnisvara** võtab omanikult lepinguga müüki **kinnisvara**. Tel **5348 2672**. Hea hind ja kiire müük. www.ennustus.ee

• Soovime osta põllumaad Läänemaal. Tel 518 2706.

• Omanik müüb uue valmis eramaja Uuemõisas (2 täiskorrust, 240 m²), hind kokkuleppel. Tel 552 4772, andrei7@hotmail.ee

• Müüa Uuemõisas Ehitajate tee 23 uued 1–4toalised korterid. Hinnad alates 17 500 kr/m². Hinnas sees suur avatav klaasrõdu, keldriboks (9,4 m²) ja üks parkla-koht maja ees korteri akende all. Mõõblivõimalus. Ostu korral sissemaks 0 kr. Abi laenusaamisel. Teave tel 473 3888, 505 8925, www.kiva.ee/uuemoisa/

• Müüa Uuemõisas Aia t asuvad elamukrundid suurusega 1118–1297 m² ja hinnaga 850 000–975 000 kr. Krundi piiril liitumispunktid elektri–, vee–, kanalisatsiooni– ja sidetrassidega. Aia tänaval on asfaltkate ning on ehitatud tänavavalgustus. Ostu korral sissemaks 0 kr. Abi laenusaamisel. www.kiva.ee/aia/ Teave tel 473 3888, 505 8925.

• Müüa 3toal krt Uuemõisas Hau-dejaama teel (68,5 m²). Hind 835 000 kr. Maja lähedal asuv garaažiboks, hind 40 000 kr. Tel 5690 0991, 5646 1319.

• Üürile anda 2toal krt Haapsalu kesklinnas. Ära anda kasutatud mööblit. Tel 5647 2950.

• Üürile anda remonditud ja möbleeritud 1toal rõduga krt (I korrus, üp 43 m², turvauks, pakettaknad). Vabaneb mai lõpus. Tel 523 0994.

• Omanik müüb soodsalt 2toal (5/3; 58 m²) korteri Niine 36. Korteri äsja kapitaalselt renoveeritud ja möbleeritud. Suur köök koos köögimööbliga, saun + aurusaun, rõdu. Tel +358 4428 35259.

• Müüa maja Taeblas, suurus 159 m², krunt 494 m². Teave tel 507 9192 või 501 9698.

• Müüa 2toal krt Taeblas. Tel 513 2699.

• Soodsalt müüa remontivajav 2toal krt Haapsalus Kuuse t. Tel 5343 6973.

• Omanik müüb 2toal ahiküttega, väga väikeste kommunaalculudega, värske kapitaalremondi ja uue elektrisüsteemiga korteri Haapsalus Aia t (2/2, uue katusega silikaatmaja). Pildid www.kv.ee. Hind kokkuleppel, sest müügiga on kiire! Tel 655 3362 502 9913 Kase.

• Martnas üürile anda 2toal krt. tel 5858 5976.

• Üürile anda 4toal krt Haapsalus Metsa t. Tel 5911 6144.

• Müüa garaaž Tamme t. Tel 510 6478.

• Üürile anda 2toal mug krt (35 m²) Haapsalu kesklinnas. Tel 5649 3508.

TEENUS

HAUAKIVID

Haapsalu Lihula mnt 18 E–R 10–14.

Tel 475 5573, 517 7292.

Haapsalu metsakalmistul E–R 9–16, tel 475 5191.

• **Matusebüroost**, Kooli 4, E–R 9–15, matuseteenused: auto, puusärgid, ristid, pärjad, kimbud, hauakivid ja –plaadid. Tel 473 7210, 514 6239; L ja P tel 479 6162.

• **Kaeve– ja laadurtööd rataskopplaaduriga.**

• **Kalluri teenus.**

Tel 501 5079, 518 0091, info@rimitax.ee www.rimitax.ee

LAENUGRUPP
HAAPSALU
KIIRLAENUD kohe kätte! Samas pandivara müük.
T–R 10–18, L 10–15.
Posti 5, Haapsalu, tel 473 7507, 552 3123.

LÄÄNTRE OÜ

Raamatupidamisteenused, firmade asutamine, vana perioodi korrastamine, aastaaruanded!

Tel 514 3545, 517 8668, Tehnika põik 2, Uuemõisa www.laantre.ee

Lamekatuste paigaldamine ja renoveerimine (garaažid jms). Tel 520 9719.

HELANTES OÜ

* pottsepatööd
* korstnapühkimine
* aiakujundus
* tänavakivipaigaldus

Tel 5660 5869, www.pottsepp.com

Haljasalade ja õuealade niitmine; aedad, parkide ja metsade hooldus jne. Töödele kindel garantii. Hinnad soodsad. Võimalik sõlmida ka hooajalisi lepinguid. Teave tel 5394 3516.

Kaeve- ja planeerimisteenused rataskopplaaduriga. *NB! Mais tutvumishinnaga!* Tel 516 8405. OÜ Kopacata

• Paigaldan korterite **välisuksi, abi mõõtmisel**. Teave tel 5646 6667.

• Pakun muruniitumise teenust raideriga + trimmerdamine firmadele ja eraisikutele. Hind kokkuleppel. Tel 527 9715.

• Kaevetööd miniekskavaatoriga. Planeerimistööd minilaaduriga. Tel 5662 6265.

• Garaažikatuste remont. Tel 521 5610.

• Korterite remonditööd ning vannitubade plaatimistööd. Tel 521 1982.

• Puurkaevude puurimine ja projektteerimine. Tel 504 2999, 521 7415, www.BaltiPuurkaev.ee

• Muru niitmine ja trimmerdamine ning saetööd. Tel 5670 5018.

• **Tänavakivid ja paigaldus SEB järelmaksuga** Läänemaal asuvast tehaseist. Ruutmeetri hind 165 kr + km. Tel 502 9210. www.kiviparkett.ee

• Värvime maju ja aedu, peseme katuseid ja kiviparketti ning ehitame puifassaade ja aedu. Tel 5372 9430.

• Sõiduautode ja pakibusside värvi– ja plekitööd. Tel 514 5570.

• Paigaldame katuseid eraisikutele. Hind soodne. Tel 5623 2357.

• Teen sisetöid: aknapaale, laminaatparketi paigaldus, tapeetimine, kipsitööd jm. Tel 5829 2434.

KOOLITUS

• **OÜ Klimbergi** autokoolis B–kat mootorsõiduki juhi algastme ja lõppastme kursused. Teave ja registreerimine tel 502 4562, www.klimbergak.ee

• OÜ Autosõit autokoolis B–kat algõppe ja lõppastme mootorsõidukijuhi kursused. Teave tel 551 9412 või T ja N kell 15–17 tel 473 1148. www.autosoit.ee

OÜ FIXUMi autokoolis algavad mai lõpus **B–kat sõidukijuhtide** kursused.

Teave ja registreerimine tel 475 5255, 511 8111.

TÖÖPAKKUMINE

Restoran **Blu Holm** pakub tööd **kokale**. Tel 472 4406, 506 8652.

Kauplus vanalinnas otsib puhkuseasendajat juuni– ja juulikuuks. Helistada tel 505 6561.

THALASSO
SPA FRA MARE
Pakume tööd **koristajale**, teave tel 552 0785, Helgi Tera.
Ranna tee 2, 90403 Haapsalu

• G4S Haapsalu esindus võtab tööle tehniku või tehniku õpilase. Kasuks tuleb töökogemus elektrikuna. Vajalik B–kat juhuluba. Tulla kohapeale Posti 41a, Haapsalu. Teave tel 472 0342.

• Pizza Grande ja Rootsituru kohvik pakuvad tööd kokale ja ettekandjale. Väljaõpe kohapeal. Tel 515 5666.

• Roosta puhkeküla võtab suvehooajaks (juuni–august) tööle ettekandja/kelneri, müüja kioskise, pesupesija ja koristaja abi. Kandideerimiseks saada CV marge@roosta.ee

• Salong Sharm pakub tööd juuksurile. Samas 18., 19. ja 21. juunil jumestaja Kairit Krikk. Koollõpetajate meik. Tel 473 4273.

• Vajatakse taimemüüjaid (suvelilled, amplitd, köögivilid) Haapsalu turule ja Lihula piirkonda. Tel 449 6354 õhtuti või 528 0086.

• Pivarootsi Tuulik Hanila vallas pakub osalise tööajaga tööd kokale ja abiliselle septembrini. Tel 5622 2353.

• SA Läänemaa Haigla võtab tööle kiirabiautojuhi. Teave tel 5633 5885.

• Töö Soomes treialile. Tel 5568 7345.

• Pakume pensionäridele tööd aia hooldajana u 1 kord nädalas. Tel 524 6056.

• Otsin Oonga piirkonda palksauna ehitajat. Palgid olemas. Tel 528 1239.

Võtan tööle kadakast suveniiride valmistaja. Palk vastavalt tööle. Soovitavalt töökogemus.
Tel 5813 6224.

Palivere Põhikool võtab 1. septembrist tööle:

* **eesti keele ja kirjanduse õpetaja** (võib kandideerida ka klassiõpetaja),

* **poiste tööõpetuse õpetaja**.

Teave tel 501 0565 või direktor.palivere@mail.ee

MARG
LIHATÖÖSTUS
Otsime oma meeskonda suvehooajaks **PAKKIJAD**.
Huvilistel helistada **tel 5340 6938** või tulla kohapeale Kirimäe, Taebla vald.

SOOVIN ÜÜRIDA

AS Talter soovib pikemaks ajaks (vähemalt aasta lõpuni) oma töölise majutamiseks üürida 3–4toalise korteri Taeblas, Nigulas või Haapsalus. Tel 523 4754 või ylar.tooming@talter.ee

• Üürin omanikult möbleeritud 1toal krt. Soodsalt. kiire. Tel 5614 7011.

• Soovin üürida 2toal krt Haapsalus. Tel 558 6445.

TÖÖOTSIMINE

• Üldehitajad ja maalrid ootavad tööpakkumisi (ka pottsepa– ja lammutustööd). Kuulutus ei aegu. Tel 5393 2290.

• Suvel raamatupidamisõpingud lõpetav nelu otsib tööd (raamatupidaja, sekretär jms). Tel 509 4509.

LOOMAD

LOOMAKLIINIK

Posti 5, Haapsalu. Tel 473 5566.

LOOMAPOOD

Lemmikloomad, toidud, puurid ja akvaariumid.

Nurme 1, Haapsalu. Tel 473 3646.

METS

• Ostame paberipuud (kask, mänd, kuusk). Haava–, kase–, männi– ja kuusepalki. Tasu kohe, vedu meilt. Ostame kasvavat metsa ja metsamaad. Raietööd ja väljavedu. Parim hind Läänemaal. Tel 507 2231, 509 6173.

• AS Puiduäri ostab aasta ringi saare– ja tammepalki. Müüme tiserlikuiva tamme–, saare–, kase–, haava–, männi–, kuuse– ja lehisematerjali. Valmistame liiste, uksti ja treppe. Teave tel 527 6943 või 524 5126.

• OÜ Hansamets ostab kasvavat metsa, metsakinnistuid ja metsamaterjali. Metsa ülestootamine ja vedu. Metsa istutamine. Tel 506 0777. www.hansamets.ee

MITMESUGUST

• **Kaardid ennustavad**, helista tel **900 1727**, kogenud ennustajad 24 t, ka mobiiltelefonilt, h 17 kr/min.

Haagiserent Haapsalus. Kasti mõõdu 4×1,5 m Päev 400 kr, 3h 250 kr. Tel 521 2790, 514 9139.

Siiras kaastunne Marje Aavikule kalli tädi **LEIDA** kaotuse puhul.
AS Mehtrans

Kaotus on valus, mälestus jääb.
Südamlik kaastunne Marjele **LEIDA HUNDI** kaotuse puhul.
Majarahvas

LEIDA HUNT
Südamlik kaastunne Marjele, Annele ja Andresele peredega kalli tädi surma puhul.
Vaike, Lembit, Eduard ja Laine lapsed peredega

Täname südamest Tiit ja Lia Salumäed, sõpru ja kõiki, kes meie kalli **IIA TEPPORI** mälestust kalliks pidasid, tema muldasängitamisel meile toeks olid ja viime puhkepaiga lilledega katsid. Leinavad omaksed

Kuhu minna?

KINO

Haapsalu kultuurikeskuses 10. mail kl 13 ja 11. mail kl 16 lastele film „Minu hobune“, pilet 35 krooni.

10. mail kl 15 ja 11. mail kl 14 lastele film „Minu nimi on Eugen“, pilet 35 krooni.

12. ja 13. mail kl 19 film „Pimedad korrused“, pilet 40 krooni.

Lihula kultuurimajas 12. mail kl 19 film „Narri aare“, pilet 30 kr. 19. mail kl 19 film „Arktika lugu“, pilet 30 krooni.

TEATER

Haapsalu kultuurikeskuses 16. ja 17. mail kl 19 Randlase teatri lavastus „Keelepeksukool“. Pilet 50 krooni.

MEELELAHUTUS

Restoran Blu Holm (Sadama 9/11): P–P 12–24. L, 10. mail kl 20 ans Principal. R, 16. mail kl 20 tantsuks Rain Poolen.

A la carte restoran Bergfeldt (Ranna tee 2): P–N 12–23; R–L 12–24. **Maikuu soovitus peakokalt:** pardirind kirsikastme, juurselleri–kartulivormi ja aurutatud köögiviljaga. Tel 472 4605. Hinda maitset!

Centrali restoran ja õllekellder: P–N 12–23; R, L 12–02. Tööpäeviti kl 12–15 päevaroad. Tel 473 5595.

Africa pubis L, 10. mail üle-majapidu, kl 22 esineb ans President, pilet 50 kr.

Africa Clubis: L, 10. mail üle-majapidu. Raadio Elmar esitleb esimest korda Africas ans Cramp, pilet 100 kr, kuni kl 23ni 75 kr.

TERVIS JA SPORT

Laine ujula: E–L kl 13–22, P kl 8–22. Hommikuujumine iga päev kl 7–8. Vesiaeroobika E kl 18. Energiatreening E kl 18.45. Hatha jooga T kl 17.30 (juhendaja Kaie). Karm'a jooga N kl 17.30 (juhendaja Kristi). Infrapunasaun ja vesivoodimassaaž *Hydro jet* ette-tellimisega. Teave ja broneerimine tel 472 4414 või ujula@laine.ee ning www.laine.ee

Vanalinna Bowling (Jaani 4): E–P 12–24, tel 473 4900. *Happy hours* P 21–24. Piljard. Avatud p u h k e k e s k u s . www.vanalinna Bowling.ee

Thalasso SPA Fra Mare Day SPA basseini- ja saunapark avatud kl 13–22, pühapäeviti kl 11–22. Kolmetunnine külastus 200 kr. **Esmaspäevast neljapäevani päikesehind 150 kr 3 tundi.** Eelregistreeruda tel 472 4612.

Tule ja lõõgastu! Thalasso Day SPA puhastab ihu ja hinge!

Broneeri talasso Meresaun, 1250 kr 2 tundi (kuni 12 inimesele), 2500 kr 2 tundi (kuni 12 inimesele — hinnas sisaldub Day SPA basseini- ja saunapargi külastus).

Töelistele saunagurmaanidele talasso Meresaunas uued paketid! Hinnad alates 900 kroonist.

Vaata lisa www.framare.ee Day SPA/Thalasso Meresaun.

Info ja broneerimine tel 472 4600, 472 4612.

MUSEUMID

Piiskopilinnuse konvendihoone: (kellatorn, toomkirik, näitusesaaliid jt keldri- ja 1. korruse ruumid) avatud E–P 10–16. Püsinäitused: „Raidkivid kõnelevad...“ (Elis Saarevälja maalid) ja „Keskaja relvad ja raidkivid“; loodetorni keldris Arvo Tarmula fotonäitus „Peatatud hetked piiskopilinnuses anno 2007“. Vaata ka internetist www.haapsalulinnus.ee

A. Laikmaa majamuuseum: K–P 11–16. Tel 472 9756. Ants Roosi tööde näitus.

Lyckholmi mõismuuseum (Noarootsi vallas Saare külas): avatud K–P kl 10–18. Rühmakülastused palume ette tellida. Tel 5698 8440, Anu Kari.

Hanila muuseum: K–P kl 11–17. Uued näitused: Käsitöömeister Willy looming, Virtsu põhikooli õpilaste tööd, tiktud esemed muuseumi kogust. Tel 5648 4164.

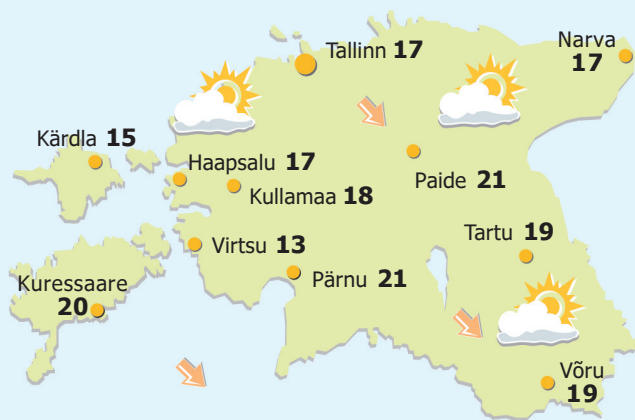
Haapsalu rätiku muuseum (Ehte 4): T–R 10–17, L 10–15. **Sidemuuseum** (Tamme 21a): K–P 11–16. Tel 473 3664.

Koela talumuuseum (Taebila vald): ette-tellimisel tel 5393 2922, 5661 3584.

Rannarootsi muuseum: T–L 11–18.

Läänemaa muuseum: K–P 11–16. Näitused „Elu võimalikkusest

ILMAENNUSTUS

Täna Läänemaal

Vahelduva pilvisusega ja sajuta ilm. Puhub loodetuul 3–8 m/s. Sooja on 16 kuni 18, rannikul kuni 13 kraadi.

ILM LÄÄNEMAAL

Pühapäev 5°...20°
läänekaare tuul 2–10 m/s

Esmaspäev 7°...13°
muutlik tuul 4–10 (15) m/s

Teisipäev 2°...10°
põhja- ja loodetuul 5–11 (14) m/s

Kolmapäev 2°...9°
põhja- ja loodetuul 6–9 (12) m/s

EMHI

Kuhu minna?

Läänemaal, „Kaherattalised sõidumasinad“, „Väike, aga tubli“ (nõukogudeaegsed mopeedid ja abimootoriga jalgrattad, infot näituse kohta saab old@moped.ee) www.muuseum.haapsalu.ee

Raudteemuuseum: K–P 10–18.

NÄITUSED

Haapsalu kultuurikeskuse fuajees: näitus „AZULEJO — kunst Portugalis“.

Keskraamatukogu kojulaenutuse osakond: „Ennu Põldma loodusfotod“. Näituse avamine 12. mail kl 14.

Haapsalu linnagalerii: K–P 12–18. Kaili–Angela Konno näitus „Nimeta aeg“.

Kullamaa kultuurimaja galerii: Eesti teatri aasta näitus „Sihi-seadjad ja alustajad“.

Iloni Imedemaa galerii (Kooli 5): K–P kl 11–18.

Ehte Käsitöö- ja Kunstikoda (Ehte 4): T–R 10–17, L 10–15. Haapsalu kunstikooli ettevalmistusklassi sini–must–valged tööd.

Haapsalu kunstikooli galerii (Karja 6): T–R kl 11.30–16, L kl 10–14.30. Kouvola kunstinike Pia Liila ja Raija Merilä maalide näitus „Joy of life, Elämän ilo“.

Emade eelistus!

➤ Kirsstomati -mozzarellaalat

➤ Parma sinki mähitud lõhe

koorese sidrunheina pastaga

➤ Kuum mustikakook

vaniljejäätisega

➤ Värskest pressitud mahl

Hinda maitset!

RESTORAN
Ranna tee 2 Bergfeldt 472 4605

EMADEPÄEVA LILLEPÄEVAD HAAPSALU
TURUL L-P 9-13

HEA HIND!
AMPEL 250 kr

*LILLEAMPLID
*AMPLILILLED

suvelilled.ee Paslepa küla Noarootsi vald
Telefon 4741226 ja 5131511 leilipiir@hotmail.ee

REKLAAMI

SIIN

Posti 30,
tel 505 2175,
faks 473 7040,
e-post reklaam@le.ee

õu LANDEKER ostab

kasvavat metsa,
metsamaad ja
raieõigust.

Hind kuni 120 000
kr/ha(läbiraiutud ja
hüpoteegiga).

Ettemaksu võimalus.
Maa mõõtmine.
Nõustamine.
Ostame tehtud lageraiet ja
vanu taluhooneid.

Tel 56 150 680, 51 10 415,
51 79 866, 48 94 055
Faks 489 4962,
Tallinna mnt 22/24
(III korrus), Rapla
www.landeker.ee

SAMBLA VALGUSTITE SOODUSMÜÜK!
22.04. – 31.05.

INTEC VALGUSTID
ÜLEJÄÄNUD -25%
-10%

SAMBLA AS Uuemõisa, Tehnika 30
tel 473 1052, 473 1027

E-R 8-18, L 9-16

Scaven OÜ osutab firmadele
ja eraisikutele riigisiseseid
veo- ja tõsteteenuseid

Tellimine tel 5646 3464
e-post scaven@scaven.ee

Veoteenus: VolvoFH12 madel, kast
6700*2450*600, kandevõime 13 tonni.

Tõsteteenus:
Palfinger 19 tm,
noole pikkus 17 m,
tõstejõud
kuni 6 tonni.

Hinnad
kokkuleppel!

www.entre.ee

entre... sinu koju

Ostes mai kuus murutraktori annab Liisi sulle suveks maksepuhkuse!

Lepingutasu 250.-

Kõikide traktori ostjate vahel loositakse välja murutrimmer MTD700 ja mootorsaag MTD GCS46/40C.

Mootori võimsus 12,5 hj, niidulaius 96 cm, käigud 7 edasi / 7 tagasi, kütusepaak 2,8 l, pöörderaadius 46 cm

Murutraktor MTD LF125
Tavahind 25990.-
22990.-
Liisi 863 kr/kuus

Mootori võimsus 3,5 hj, lõikekõrguse reguleerimine kolme asendis

Muruniiduk MTD 51 BO
Tavahind 3195.-
2695.-
Liisi 106 kr/kuus

Mootori võimsus 4,5 hj, kõrguse seadmine igal rattal eraldi, 9 eri aset

Muruniiduk MTD G46MO
Tavahind 3995.-
3795.-
Liisi 149 kr/kuus

HAAPSALU, Posti 30 | Tel 473 7030 | AVATUD E-R 9-18 | L 10-15